

Justiția

Cuprins

Introducere

Modulul 1: Ce este justiția?

Lecția 1: Care sunt cele trei tipuri de probleme legate de justiție?

Modulul 2: Cum putem rezolva problemele legate de justiția distributivă?

Lecția 2: Ce idei sunt utile în analizarea problemelor legate de justiția distributivă?

Lecția 3: Ce idei sunt utile în rezolvarea problemelor legate de justiția distributivă?

Lecția 4: Cum ai rezolva această problemă de justiție distributivă?

Modulul 3: Cum putem rezolva problemele legate de justiția corectivă?

Lecția 5: Care sunt scopurile justiției corective?

Lecția 6: Ce idei sunt utile în rezolvarea problemelor legate de justiția corectivă?

Lecția 7: Ce alte idei sunt utile în rezolvarea problemelor legate de justiția corectivă?

Lecția 8: Cum ai rezolva această problemă de justiție corectivă?

Modulul 4: Cum putem rezolva problemele legate de justiția procedurală?

Lecția 9: De ce avem nevoie de justiție procedurală?

Lecția 10: Ce idei sunt utile în rezolvarea problemelor legate de justiția procedurală?

Glosar

Introducere...

De câte ori ai spus “Nu e drept!”, sau “Este drept!” Când vorbeai despre dreptate, vorbeai și despre justiție.

Acest manual este despre dreptate sau justiție. Cuvântul “dreptate” este folosit de multe ori în locul cuvântului “justiție”. Asta deoarece “dreptate” este un cuvânt folosit mai des decât “justiție” și înseamnă cam același lucru.

Zilnic în viața noastră apar probleme legate de justiție. Este aproape imposibil să treacă o zi fără a avea de-a face cu vreo problemă legată de dreptate la școală, în familia noastră, sau în comunitatea noastră.

Cum putem decide dacă ceva e drept sau nu? Uneori este ușor să iei o astfel de decizie. De exemplu, dacă cineva ia o carte care îți aparține, majoritatea oamenilor ar spune că este drept ca acea persoană să îți dea cartea înapoi. De asemenea, am putea crede că este drept ca acea persoană să fie pedepsită pentru furt.

Alteori, este foarte dificil să decizi ce este drept. Acest manual te va ajuta să înveți cum să analizezi și să găsești soluții la probleme legate de dreptate sau justiție. Vei învăța să folosești „instrumente intelectuale” sau instrumente ale minții care să te ajute să găsești aceste soluții. Instrumentele intelectuale sunt idei și întrebări utile în analizarea problemelor și luarea deciziilor. Ele te pot ajuta să iei decizii cu privire la probleme legate de justiție atunci când acestea apar în viața ta.

MODULUL 1: Ce este justiția?

Justiție și dreptate înseamnă cam același lucru. În acest modul vei învăța că este util să împărțim problemele legate de dreptate în trei grupuri. Acestea sunt probleme legate de justiția distributivă, justiția corectivă, și justiția procedurală. Acest lucru este util pentru că, pentru a rezolva fiecare tip de problemă, trebuie să folosești idei și întrebări diferite, adică „instrumente intelectuale” diferite.

Vei învăța mai multe lucruri despre instrumentele intelectuale în Modulele 2, 3 și 4. Mai întâi, este important să înveți cum să identifici diferitele probleme legate de justiție.

Lecția 1

Care sunt cele trei tipuri de probleme legate de justiție?

Această lecție are un scop...

În această lecție vei analiza și discuta trei feluri diferite de probleme legate de justiție. La sfârșitul acestei lecții ar trebui să știi să identifici și să dai exemple pentru fiecare tip de problemă. De asemenea, ar trebui să știi să explici de ce este util să împarți problemele legate de justiție în grupuri diferite.

Cuvinte cheie...

justiție corectivă

justiție distributivă

justiție procedurală

Rezolvă problema...

Poți identifica trei tipuri diferite de probleme legate de justiție în această poveste?

Această poveste este despre un bărbat care trăia în Vestul Sălbatic. Povestea se numește *Custis învață despre justiție*. Scopul poveștii este să te ajute să înveți să identifici trei tipuri diferite de probleme legate de justiție. Acesta este Capitolul 1. Celelalte capitole se găsesc în celelalte module ale manualului.

Când termini de citit Capitolul 1, lucrează cu un partener pentru a analiza cu atenție povestea și a răspunde la întrebările de la sfârșit.

Custis învață despre justiție

Capitolul 1

Custis era șerif în orașul Bedlam, un oraș din Vestul Sălbatic. Când a devenit șerif, avea niște idei ciudate cu privire la ce este drept. Odată a trebuit să angajeze un șerif adjunct. A pus următorul anunț: „ANGAJEZ ȘERIF ADJUNCT, Doar femeile își pot depune CV-ul”. Mulți bărbați au spus „Doar femeile? Și noi putem fi șerifi adjuncti. Avem competențele necesare.”

Custis a răspuns: „Nu mai vreau adjuncti bărbați pe-aici. Femeile lucrează mai bine decât bărbații.” Unii dintre cetățenii orașului credeau că nu e drept ca bărbații să nu aibă șansa de a fi șerifi adjuncti doar pentru că sunt bărbați. Aceștia i-au spus lui Custis: „Nu ești corect!”

În acele zile, orașele erau mici, iar distanțele dintre ele erau mari. Judecătorul venea în oraș o dată sau de două ori pe lună pentru a decide ce era de făcut cu oamenii care încălcau legea. Când nu era nici un judecător în Bedlam, Custis îndeplinea și rolul de judecător.

Odată, Custis a arestat un băiețel de 10 ani pentru că a furat o bomboană. Custis l-a condamnat la un an de închisoare împreună cu alți prizonieri adulți. În cazul unui spărgător de bănci, sentința dată de Custis a fost ca acesta să plătească o amendă de \$ 20, pentru că a promis că nu va mai jefui bănci niciodată. “Custis nu pare să știe cum să dea o pedeapsă pe măsura infracțiunii!” spuneau cetățenii orașului.

Odată, Custis a trebuit să afle cine a jefuit diligența. Custis a gădilat picioarele unui prizonier pentru a-l face să mărturisească cine a comis jaful. Custis l-a gădilat atât de mult, încât prizonierul aproape a murit de răs.

De asemenea, Custis nu era drept când lua decizii. Iată ce a spus la tribunal într-o zi când judecătorul era în oraș:

Avocatul: *Onorată instanță, cinci martori au declarat că Ben nu se afla la locul crimei când aceasta a avut loc.*

Judecătorul: *De ce l-ai arestat, Custis?*

Custis: *Păi, arăta ca un criminal.*

Judecătorul: *Asta nu e drept, Custis!*

Primarul și consiliul local au convocat o întrunire a cetățenilor pentru a rezolva problema. L-au chemat pe Custis la întrunire, iar primarul l-a invitat să ia loc.

„Custis, te iubim. Dar trebuie să înveți să fii drept”, i-a spus primarul. „Da, poți învăța să fii drept, Custis”, au fost de acord cetățenii orașului.

„Nu sunt perfect”, a răspuns Custis. „Nu e ușor să iei astfel de decizii. O să încerc să mă schimb. Vreau să fiu cel mai drept șerif din Vest!” Așadar, Custis a decis să afle ce înseamnă să fii drept.

Ce e drept sau nedrept în ceea ce privește faptul că bărbaților nu li s-a permis să aplice pentru slujba de șerif adjunct?

Ce e drept sau nedrept în ceea ce privește modul în care Custis a încercat să afle cine a jefuit diligența?

Ce e drept sau nedrept în ceea ce privește modul în care Custis a decis să aresteze o persoană pentru o infracțiune comisă în oraș?

Analizează cu atenție

? Ce lucruri nedrepte a făcut Custis? De ce au fost nedrepte?

? Analizați-vă lista de lucruri nedrepte făcute de Custis. Care dintre ele sunt probleme legate de:

- modalități drepte de a distribui ceva printre membrii unui grup?
- modalități drepte de a corecta o greșeală sau un prejudiciu?
- modalități drepte de a aduna informații și a lua decizii?

Idei de reținut...

Care sunt cele trei tipuri de probleme legate de justiție?

În povestea *Custis învață despre justiție* ai observat trei tipuri de probleme legate de justiție. Mai întâi, Custis s-a confruntat cu o problemă legată de justiție când le-a permis doar femeilor să aplice pentru slujba de șerif adjunct. Când există o problemă în ceea ce

privește distribuirea unor lucruri printre membrii unui grup, avem de-a face cu o problemă legată de **justiția distributivă**.

justiție distributivă: *corectitudinea cu care sunt alocate anumite lucruri printre membrii unor grupuri. Aceste lucruri pot fi beneficii sau obligații.*

? Cum ar putea apărea probleme legate de justiția distributivă în următoarele situații:

- să apuci să vezi un program TV
- să îți se permită să joci la o echipă
- să ieși note la școală
- să fii plătit pentru serviciile tale
- să ai dreptul să votezi

Care ar fi o modalitate corectă de a decide cât ar trebui să fie plătită fiecare persoană pentru că și-a făcut treaba bine?

În povestea *Curtis învață despre justiție*, Custis a mai avut o problemă legată de dreptate și atunci când a băgat un băiețel de 10 ani la închisoare pentru că a furat o bomboană. Când apare o problemă în ceea ce privește corectitudinea lucrurilor care se aplică pentru a îndrepta o greșeală sau un prejudiciu, avem de-a face cu o problemă legată de **justiția corectivă**.

justiție corectivă: *corectitudinea a ceea ce se face pentru a îndrepta o greșeală sau un prejudiciu*

? Cum ar putea apărea probleme legate de justiția corectivă în următoarele situații:

- o persoană își încalcă promisiunea
- o persoană copiază la un test
- o persoană sparge ceva ce aparține altei persoane
- o persoană rănește o altă persoană

În povestea *Curtis învață despre justiție*, Custis s-a confruntat cu o problemă legată de justiție și atunci când a gădilat picioarele unui prizonier pentru a obține informații despre cine a jefuit diligența. S-a mai confruntat cu o problemă și atunci când a arestat o persoană

pentru că i s-a părut că acea persoană arăta ca un infractor. Când apare o problemă în ceea ce privește modalități corecte de a lua decizii, avem de-a face cu o problemă legată de **justiția procedurală**.

justiție procedurală: *corectitudinea modalităților folosite pentru a aduna informații și a lua decizii*

Ce este drept sau nedrept în a permite unei persoane acuzate de o infracțiune să spună și varianta sa cu privire la ceea ce s-a întâmplat?

? Cum ar putea apărea probleme legate de justiția procedurală în următoarele situații:

- un profesor/o profesoară încearcă să afle cine a început o bătaie în curtea școlii
- un polițist încearcă să afle cine a spart un geam la școală
- o clasă încearcă să decidă ce jocuri să joace în timpul pauzei
- un judecător încearcă să decidă dacă cineva e vinovat de o infracțiune

Rezolvă problema...

Poți identifica exemple de probleme legate de justiție?

Lucrează cu un partener. Mai întâi, trebuie să stabiliți dacă fiecare situație prezintă o problemă de justiție distributivă, corectivă, sau procedurală. Apoi răspundeți la întrebările din secțiunea „Aplicații practice”.

1. Clasa voastră are 12 creioane colorate. În clasă sunt 20 de elevi care vor să le folosească.
2. Un elev din clasa voastră copiază la test.
3. Directorul școlii dorește să afle cine a desenat graffiti în toalete.
4. Clasa voastră trebuie să decidă cât ar trebui să doneze fiecare elev pentru petrecerea de primăvară.
5. Bibliotecara are la dispoziție 6000 lei pe care să îi cheltuie pentru biblioteca școlii. Ea trebuie să decidă dacă să cumpere cărți sau calculatoare noi.
6. În timpul pauzei, un coleg de-al vostru dă cu mingea și sparge un geam.

Care ar fi o modalitate dreaptă de a decide ce e de făcut când cineva comite o greșeală?

Aplicații practice

- ? Problema descrisă în fiecare situație este o problemă legată de justiția distributivă, corectivă, sau procedurală? De ce?
- ? Ce s-ar putea face în fiecare situație pentru a rezolva problema în mod drept?
- ? Ce situații din școală care să includă aceste tipuri de probleme ați putea descrie?

Idei de reținut...

De ce problemele legate de justiție sunt împărțite în trei grupuri?

Ai învățat că putem împărți problemele legate de justiție în trei grupuri: justiție distributivă, justiție corectivă, și justiție procedurală. Este important de știut ce tip de problemă de justiție ai în vedere, pentru că, atunci când vrei să rezolvi tipuri diferite de probleme, trebuie să folosești idei și întrebări diferite. În următoarele lecții vei învăța cum să folosești aceste idei și întrebări.

Folosește ceea ce știi...

1. Urmărește un program de știri la televizor sau la radio. Identifică cele trei tipuri de probleme legate de dreptate în știrile prezentate. Prezintă-ți ideile în fața clasei.
2. Fă un desen care să prezinte o situație din viața ta care include una sau mai multe probleme legate de dreptate. Arată desenul și colegilor tăi de clasă.
3. Împreună cu un coleg, scrieți un cântec despre felul în care a fost rezolvată o problemă legată de dreptate din viața voastră. Cântați cântecul în fața clasei.
4. Citește o povestire care abordează tema justiției. Fă o prezentare despre problemele prezentate în poveste și felul în care au fost rezolvate.

MODULUL 2: Cum putem rezolva problemele legate de justiția distributivă?

Ai învățat că problemele de justiție pot fi împărțite în trei grupuri – distributive, corective, și procedurale. Acest modul prezintă justiția distributivă, care este corectitudinea cu care sunt alocate anumite lucruri printre membrii unui grup. Va introduce idei și întrebări, sau instrumente intelectuale, care sunt utile atunci când încerci să rezolvi probleme legate de justiția distributivă. De asemenea, vei practica utilizarea acestor instrumente.

Lecția 2

Ce idei sunt utile în analizarea problemelor legate de justiția distributivă?

Această lecție are un scop...

În această lecție vei analiza probleme legate de justiția distributivă. Vei învăța câteva idei noi, care sunt utile în rezolvarea problemelor de justiție distributivă. Aceste idei sunt beneficii, obligații, și principiul similarității.

La sfârșitul acestei lecții, ar trebui să știi să explici aceste idei. De asemenea, ar trebui să știi să le folosești pentru a rezolva probleme legate de justiția distributivă.

Cuvinte cheie...

beneficii	a diferi
obligații	a se asemăna

Idei de reținut...

Ce este justiția distributivă?

Ai învățat că justiția distributivă se referă la corectitudinea cu care sunt alocate anumite lucruri printre membrii unui grup. Lucrurile alocate pot fi note, laude, pedepse, sarcini, sau impozite. Uneori este util ca lucrurile distribuite să fie împărțite în două categorii. Acestea sunt **beneficii** și **obligații**. Beneficiile sunt lucruri pe care majoritatea oamenilor le doresc, cum sunt laude, un salariu, educație, o slujbă, sau o vacanță. Obligațiile sunt lucruri care, de cele mai multe ori, sunt necesare, dar pe care nu le dorim tot timpul. Exemple de obligații ar putea fi treburile casnice, impozitele, penalitățile, și pedepsele.

beneficiu: *un avantaj sau bun primit care îndeplinește o nevoie sau dorință*

obligație: *un dezavantaj sau cost, o cerință sau responsabilitate*

Putem folosi aceste cuvinte pentru a ne îmbunătăți definiția justiției distributive. Acum putem spune că problemele legate de justiția distributivă se referă la corectitudinea modului în care sunt distribuite beneficiile și obligațiile printre membrii unui grup.

Rezolvă problema...

Poți identifica beneficiile și obligațiile distribuite în aceste situații?

Citește următoarele situații împreună cu un partener. Încercați să identificați ce beneficii și obligații sunt distribuite. Apoi răspundeți la întrebările din secțiunea „Aplicații practice”.

1. O inundație a deteriorat toate casele și magazinele de lângă râu. Clădirile din apropierea dealurilor au fost deteriorate mai puțin. Proprietarii clădirilor de lângă râu au primit ajutor de la municipalitate pentru a face reparații. Cei de lângă dealuri nu au primit nici un fel de ajutor. Pentru a-i ajuta pe proprietarii caselor și magazinelor deteriorate de inundații au fost folosiți bani din impozitele plătite de toți deținenii din județ.
2. Cristi, Tibi, și Claudia își doreau să cânte în formația școlii. Profesorul care se ocupa de formație le-a cerut elevilor să demonstreze cât de bine știu să cânte la instrumente. Cristi a cântat mai bine decât Tibi și Claudia. Profesorul i-a ales pe Tibi și Claudia pentru că a crezut că aceștia își pot îmbunătăți performanța dacă li se dă o șansă.

Ce lucruri ar trebui să iei în considerare când decizi cine va cânta în formația școlii?

3. Dl. Durău a întrebat cine vrea să îl ajute să care manualele din biroul său până în clasă în timpul pauzei. Simina, Bogdan, și Iulian au ridicat mâna. Dl. Durău l-a ales pe Iulian pentru că era cel mai puternic.
4. Corina, Laurențiu, și Mihai sunt cei mai buni înotători din echipă. Toți s-au antrenat din greu și toți au participat la toate competițiile. Corina nu a primit nici un premiu pentru că era în echipă de mai puțin de un an.

Aplicații practice

- ? Ce se distribuie în fiecare situație? Este un beneficiu sau o obligație?

- ? Ce e drept sau nedrept în ceea ce privește persoana căreia i se alocă beneficiul sau obligația în fiecare situație?
- ? Ce ar trebui să iei în considerare atunci când iei decizii drepte cu privire la persoana care primește beneficiul sau obligația pe care le distribuie.

Idei de reținut...

Cum poate fi folosit principiul similarității pentru a rezolva problemele legate de justiția distributivă?

Principiul similarității este o regulă pe care o putem folosi atunci când stabilim modalități drepte de a rezolva probleme legate de justiția distributivă. Regula funcționează în felul următor. Pentru a fi drepte când distribuim anumite beneficii sau obligații:

- Trebuie să tratăm în mod egal toți oamenii care se **aseamnă** în aspecte importante.
- Trebuie să tratăm diferit toți oamenii care **diferă** în aspecte importante.

a se asemăna: *a fi la fel*

a diferi: *a nu fi la fel*

În aceste situații, oamenii pot să se asemene sau să difere în ceea ce privește nevoile lor, meritele lor, sau capacitățile lor. Aceste idei sunt utile în exercițiul următor. Vezi dacă poți să descoperi pe cont propriu cât de utile sunt. Nevoia, capacitatea, și meritul vor fi explicate mai detaliat în lecția următoare.

Rezolvă problema...

Poți identifica modalitățile în care oamenii se aseamnă sau diferă în fiecare situație?

Lucrează cu un partener pentru a analiza fiecare situație. Mai întâi, identificați ce anume se distribuie. Apoi, identificați asemănările și deosebirile dintre oameni în ceea ce privește lucrurile distribuite. Apoi folosiți răspunsurile pentru a decide ce este drept în fiecare situație.

1. În cartierul tău a avut loc un incendiu devastator. Crucea Roșie are o cantitate limitată de alimente și haine cu care să ajute oamenii. Focul nu a produs daune pentru câteva familii, dar a distrus casele și proprietățile multor altor familii.

Care ar fi modalitatea corectă de a distribui proviziile necesare oamenilor care suferă în urma unui dezastru?

2. Vrei să lași un grup de copii de cinci ani în grija unei dădace. Ai trei verișoare în vârstă de trei ani, cinci ani și 14 ani. Fiecare s-a oferit să stea cu grupul de copii.
3. Trei colegi de-ai tăi îi deranjează întodeauna pe ceilalți. Din cauza lor, toți ceilalți se concentrează foarte greu la lecții. Profesoara ta/profesorul tău trebuie să decidă cui să îi dea note mici la cetățenie.
4. Vor avea loc alegeri pentru funcția de președinte al consiliului elevilor. Elevii de clasa a II-a, a III-a, a IV-a și a V-a vor să aibă dreptul de a alege.

Pe cine ai lăsa să voteze la alegerile din școală? Ce ai luat în considerare când ai luat hotărârea respectivă?

Aplicații practice

- ? În ce fel se aseamănă oamenii în fiecare situație descrisă?
- ? În ce fel diferă oamenii în fiecare situație descrisă?
- ? Ai folosit cuvintele nevoi, capacitate, merite în discuțiile cu privire la ce e drept în fiecare situație? cum ai folosit fiecare termen?
- ? Care crezi că e lucrul cel mai corect de făcut în fiecare situație? De ce?

Folosește ceea ce știi...

1. Roagă un adult (profesoara ta/profesorul tău, sau altcineva) să te ajute să afli cui îi este permis să voteze în țara noastră. Apoi descrie cum se aseamănă sau diferă aceste persoane. Explică dacă tu crezi că felul în care este distribuit dreptul la vot este corect. Împărtășește-ți ideile cu colegii tăi.
2. Găsește articole în ziare sau reviste care să descrie felul în care oamenii au folosit ideea de asemănări și deosebiri pentru a decide cine ar trebui să primească ceva.
3. Scrie o poezie care să descrie lucruri care se aseamănă sau direră într-un mod deosebit.

Lecția 3

Ce idei sunt utile în rezolvarea problemelor legate de justiția distributivă?

Această lecție are un scop...

Ai învățat că principiul similarității poate fi folosit pentru a te ajuta să rezolvi probleme legate de justiția distributivă. În această lecție vei învăța mai multe lucruri despre felul în care ideile de nevoie, capacitate, și merit te ajută să folosești principiul similarității.

La sfârșitul acestei lecții, ar trebui să știi să folosești aceste instrumente intelectuale pentru a rezolva o problemă de justiție distributivă.

Cuvinte cheie...

capacitate

merit

nevoie

Idei de reținut...

Cum poți folosi ideile de nevoie, capacitate, și merit cu principiul similarității?

Ai învățat că, pentru a distribui un beneficiu sau obligație în mod drept, ar trebui să iei în considerare felul în care oamenii se aseamănă sau diferă în raport cu ceea ce este distribuit.

Care sunt câteva modalități importante în care oamenii ar putea să semene sau să difere? În acest caz sunt utile trei idei. Acestea sunt ideea de **nevoie**, ideea de **capacitate**, și ideea de **merit**.

nevoie: *o condiție care trebuie satisfăcută*

capacitate: *abilitatea de a face ceva*

merit: *calitate care face pe cineva vrednic de a primi ceva*

Pentru a fi corecți când distribuim beneficii sau obligații:

- Trebuie să tratăm în mod egal toți oamenii care se **aseamănă** în ceea ce privește **nevoile, capacitățile, sau meritele** lor.
- Trebuie să tratăm diferit toți oamenii care **diferă** în ceea ce privește **nevoile, capacitățile, sau meritele** lor.

Poți observa că am adăugat ideile de nevoie, capacitate, și merit principiului similarității. Acum să vedem cum pot fi ele folosite.

Nevoia. Cât de multă nevoie au acele persoane de ceea ce tu distribuie?

- ✓ Ai suficiente prăjituri pentru zece elevi din clasa ta. Patru dintre ei nu au mâncat toată ziua. Cine ar trebui să primească prăjiturile? De ce?

Ce lucruri ar trebui să iei în considerare când decizi cine anume din clasă ar trebui să primească un beneficiu, cum ar fi o prăjitură?

Capacitatea. Cât de bine pot acele persoane să se ocupe de ceea ce tu distribuie?

- ✓ Șase elevi vor să lucreze la ziarul școlii. Doi dintre ei scriu foarte bine. Cine ar trebui să lucreze la ziar? De ce?

Merit. Cât de mult merită persoanele care doresc să primească ceea ce tu distribuie?

- ✓ Un elev a lucrat din greu la un proiect pentru ora de științe. Era un proiect foarte bun. Alții nu au lucrat așa de mult. Cine ar trebui să primească un premiu pentru proiectul său? De ce?

Ce lucruri ar trebui să iei în considerare când decizi cine ar trebui să primească premiul pentru proiectul de știință?

Problemele pe care tocmai le-ai discutat sunt destul de ușor de rezolvat. Totuși, multe probleme sunt mai complicate, iar oamenii nu sunt de acord cu privire la care idee este mai importantă – nevoia, capacitatea, sau meritul. În unele situații, trebuie să iei în considerare mai multe idei.

Rezolvă problema...

Poți să găsești exemple de nevoie, capacitate, și merit?

Îți aduci aminte de Custis? Ultima oară când l-am vizitat, Custis le-a promis cetățenilor din Bedlam că va învăța cum să fie drept. Citește Capitolul 2 din *Custis învață despre justiție*. Apoi lucrează cu un partener pentru a analiza cu atenție povestea și a răspunde la întrebările de la sfârșit.

CUSTIS ÎNVAȚĂ DESPRE JUSTIȚIE

Capitolul 2

Custis le-a promis cetățenilor din Bedlam că va învăța să fie drept. A cumpărat niște cărți și a început să studieze. Nici bine n-a început să citească „Modalități drepte de a distribui beneficii și obligații” că a auzit pe cineva strigând „Hei, iar au dat lovitura la bancă!”

„Oh, la naiba”, se gândi Custis, „au făcut-o din nou!”

În curând șeriful adjunct avea trei suspecți. Cel mai tânăr, Kevin, șchiopăta din cauza unei lovituri la genunchi. „Stai liniștit Kevin”, i-a spus șeriful adjunct. „Aduc imediat un bandaj pentru genunchiul ăla.”

Apoi Lidia, cel de-al doilea suspect, suspină, „Ohhh, mă doare capul”. Lidia arăta așa de rău că șeriful adjunct îi aduse două aspirine.

„Cum se face că Lidia și Kevin au parte de toată atenția, iar eu nu primesc nimic”, întrebă Luther, al treilea suspect. „Nu e drept!”

Custis își răsfoi cartea. „Ba este drept”, răspuse el. „Scrie chiar aici la pagina 3. Au parte de îngrijiri medicale pentru că au nevoie de ele. Tu nu ai nevoie.”

„Și ce are-a face nevoia cu a fi drept? Vreau un bandaj și două aspirine”, ceru Luther.

„Îmi pare rău”, răspuse Custis.

Când veni cina, Luther spuse: „Măcar primim cu toții ceva de mâncare”.

„Asta pentru că toți aveți nevoie de mâncare”, răspuse Custis.

Un cetățean din Bedlam privea arestarea celor trei suspecți. „Ei bine, Custis”, bombăni el, „îți aduci aminte că nu ai acceptat bărbați ca șerifi adjuncți? Dacă Kevin ar fi devenit șerif adjunct, nu l-ai fi arestat astăzi”, continuă cetățeanul.

Custis se uită în cartea sa. „Scrie aici în carte că uneori, când vrei să fii drept în deciziile pe care le iei cu privire la cine ce primește, trebuie să folosești ideea de capacitate.”

„Trebuie să fii cinstit”, spuse Custis, „Trebuie să știi să călărești, și trebuie să știi unele lucruri despre lege. Data viitoare când voi angaja un șerif adjunct, toată lumea care dorește slujba va trebui să dea un test.”

Custis se simțea foarte mândru de ceea ce a învățat, dar, chiar atunci, au mai apărut și alți cetățeni ai orașului care păreau foarte supărați.

„Șeriful adjunct pe care l-ai ales își petrece tot timpul pe Strada Principală”, se plâneau cetățenii. „Și noi merităm protecție. Până la urma urmei, salariul ei vine din impozitele pe care le plătim”, spuneau ei.

Custis a ascultat cu atenție și a spus: „Meritați protecție. Mi se pare drept. O s-o trimit acolo diseară”. În acea seară, șeriful adjunct a prins un hoț de găini la marginea orașului.

Acum se aflau patru oameni în închisoarea orașului – trei suspecti pentru jaful de la bancă și un suspect pentru furtul de găini. „Mi se pare drept ca toți să primiți ce meritați”, spuse Custis.

Cum îl poate ajuta pe Custis utilizarea principiului similarității?

Analizează cu atenție

- ? Ce e drept cu privire la felul în care Custis a folosit ideea de nevoie pentru a decide cine ar trebui să primească îngrijiri medicale?
- ? Ce e drept cu privire la felul în care Custis a folosit ideea de capacitate pentru a decide cine ar trebui să fie următorul șerif adjunct?
- ? Ce e drept cu privire la felul în care Custis a folosit ideea de merit pentru a decide cine ar trebui să primească protecție?
- ? Cum ai putea folosi tu ideile de nevoie, capacitate, și merit pentru a decide ce să faci în privința unei probleme de justiție distributivă? Dă exemple din propria ta experiență.

- ? Dă exemple, din școală sau comunitate, de oameni care folosesc ideile de nevoie, capacitate și merit pentru a decide ce să facă în privința unei probleme de justiție distributivă.

Idei de reținut...

Ce instrumente intelectuale sunt utile în rezolvarea problemelor de justiție distributivă?

Ai învățat câteva dintre cele mai importante idei care pot fi folosite pentru a rezolva probleme de justiție distributivă. Am combinat aceste idei cu întrebările din tabelul de mai jos și am obținut instrumentele intelectuale necesare pentru rezolvarea unor astfel de probleme. Uită-te la tabel și vezi cum funcționează aceste idei și întrebări împreună. După aceea, poți folosi tabelul pentru a rezolva o problemă.

Instrumente intelectuale pentru rezolvarea problemelor de justiție distributivă	
1. Ce beneficii sau obligații urmează a fi distribuite?	
2. Care sunt persoanele avute în vedere pentru a primi beneficiile sau obligațiile?	
3. Ce asemănări și deosebiri importante sunt între aceste persoane în ceea ce privește: a. nevoia b. capacitatea c. meritul	
4. Ce asemănări și deosebiri ar trebui luate în considerare pentru a decide cine ar trebui să primească beneficiile sau obligațiile?	
5. În funcție de asemănările și deosebirile pe care ai decis să le iei în considerare, care ar fi modul cel mai corect de a distribui beneficiile și obligațiile?	

Rezolvă problema...

Poți folosi instrumentele intelectuale pentru a rezolva o problemă?

Citește *Alegerea unui înlocuitor*. Apoi, împreună cu un partener, folosiți tabelul „Instrumente intelectuale pentru rezolvarea problemelor de justiție distributivă” pentru a găsi

o soluție la problemă. După ce ați completat tabelul, răspundeți la întrebările din secțiunea „Aplicații practice”.

Alegerea unui înlocuitor

Ești căpitanul unei echipe de basket care se numește Bursucii. Echipa are zece membri. Cei mai buni cinci jucători fac parte din echipa principală. Ceilalți cinci sunt rezerve. Aveți un meci împotriva rivalilor voștri Șobolanii. Îți dorești foarte mult ca echipa ta să câștige. De asemenea, ai vrea să le dai rezervelor șansa de a juca, pentru a câștiga experiență.

Unul dintre jucătorii principali și-a luxat glezna. Trebuie să alegi pe cineva dintre rezerve pentru a-l înlocui. Sara, cea mai bună jucătoare, a avut deja șansa de a juca. Marian și-a luxat mâna.

Celelalte trei rezerve sunt la fel de bune. Horațiu nu a avut șansa de a juca în ultimele trei meciuri. Paula a lipsit de la antrenamente de două ori. George a fost bolnav și a lipsit de la ultimele trei meciuri. Pe cine alegi?

Cum ai putea decide în mod corect cine să joace în meciul împotriva Șobolanilor?

Aplicații practice

- ? Explică de ce decizia pe care ai luat-o în această situație este corectă.
- ? În ce fel au fost utile instrumentele intelectuale în analizarea situației și luarea deciziei?

Folosește ceea ce știi...

1. Scrie o poveste despre o decizie pe care cineva a luat-o în mod drept folosind ideile de nevoie, capacitate, și merit. Citește povestea și colegilor tăi.
2. Ia un interviu unei persoane care ia decizii legate de justiția distributivă. Acea persoană poate fi un părinte, managerul unei companii, un membru din consiliul școlii, sau un membru din consiliul local. Întreab-o/l ce idei folosește pentru a lua decizii. Ia în considerare nevoia, capacitatea, și meritul când rezolvă probleme?
3. Scrie un cântec, în orice stil, despre nevoia, capacitatea și meritul unei persoane într-o anumită situație. Cântă cântecul în fața clasei.

Lecția 4

Cum ai rezolva această problemă de justiție distributivă

Această lecție are un scop...

Ai practicat utilizarea instrumentelor intelectuale pentru justiția distributivă într-o situație concretă. În această lecție le vei folosi din nou pentru a rezolva o problemă legată de distribuirea serviciilor medicale într-o comunitate.

La sfârșitul acestei lecții, ar trebui să știi să explici felul în care utilizarea instrumentelor intelectuale te-a ajutat să găsești o soluție corectă la problema comunității.

Cuvinte cheie...

comisie de supraveghere

ședință publică

Participarea la o ședință publică

Cum ai distribui beneficiile și obligațiile sistemului de încălzire al orașelor în mod corect?

Citește *O propunere pentru sistemul de încălzire al orașului*. Apoi veți lucra în grupuri mici pentru a participa la o ședință publică.

O propunere pentru sistemul de încălzire al orașului

Sistemul de încălzire centrală este esențial pentru asigurarea unor condiții bune de viață pe timpul iernii în apartamentele din oraș. Investițiile făcute în ultimii ani au făcut mai eficient acest sistem. Totuși, costurile încălzirii sunt mai mari decât în orice altă perioadă din istorie. În ziua de azi este tot mai greu să plătim facturile de încălzire. Mulți oameni nu își pot permite să le plătească și preferă să se debranzeze de la rețeaua de încălzire, chiar dacă asta înseamnă să sufere de frig iarna.

Problema noastră este să oferim servicii de încălzire pe care oamenii să și le permită. Comisia socială a Consiliului Local încearcă să rezolve această problemă.

Comisia dorește să ofere servicii de încălzire tuturor cetățenilor din oraș. Comisia dorește în primul rând să ajute oamenii ale căror venituri nu le permit să-și facă o asigurare. Astfel, au dezvoltat următorul plan:

- În fiecare an, cetățenii care au peste 18 ani vor da o declarație de venit pe care o vor depune la comisie. Cei care câștigă sub un anumit nivel, vor primi subvenții pentru încălzire plătite din bugetul orașului.
- Județul va plăti pentru aceste subvenții măbind impozitele locale. Cei care câștigă mai mult, vor plăti impozite mai mari.
- Pentru a menține costurile scăzute, autoritățile vor limita suma de bani pe care centrala termică o poate percepe pentru căldură.

Unii oameni sunt de acord cu acest plan. Mulți cred că planul este o măsură dreaptă. Ei spun că astfel încălzirea este asigurată în funcție de nevoi și posibilitatea de a plăti. Cei care pot plăti au deja în multe situații centrale termice de apartament. Cei care nu pot plăti au dificultăți în asigurarea unor condiții de viață normale pe timpul iernii. Nimeni nu ar trebui să fie privat de căldură din cauza faptului că nu poate plăti.

De asemenea, spun că autoritățile au datoria de a păstra siguranța comunității. Lipsa încălzirii duce la boli, al căror tratament costă și care se pot transmite în cadrul comunității.

Alții sunt împotriva acestui plan. Acești vor ca încălzirea să fie asigurată în funcție de nevoi și merite. Ei spun că oamenii care au bani nu e corect să plătească pentru cei care nu își pot permite să plătească facturile de încălzire.

Unora nu le convine să plătească impozite mai mari doar pentru că au venituri mai mari. Ei spun că și capacitatea lor de plată are o limită. De asemenea, spun ei, și oamenii care plătesc impozite mai mari merită să primească ajutor pentru a plăti facturile de încălzire.

Alții sunt de acord doar cu o parte a planului. Conducerea centralei termice susține o parte din plan. Ei știu că încălzirea este importantă. Dar nu le place să li se limiteze tarifele pe care le pot percepe de la locuitori. Ei cred că e nevoie și merită să crească prețurile atunci când costurile echipamentelor și combustibililor cresc.

Comisia socială a convocat o ședință publică, la care a invitat cetățeni interesați pentru a-și spune părerile cu privire la acest plan. Scopul ședinței este să afle mai multe lucruri cu privire la ceea ce cred cetățenii despre propunere. După ședința publică, membrii pot sugera anumite schimbări la propunere.

Serviciile de încălzire ar trebui distribuite în funcție de nevoi, capacitate, sau merite?

De ce crezi că oamenii au păreri diferite cu privire la propunerea pentru sistemul de încălzire?

Participanții la ședința publică

Grupul 1 – Comisia socială a Consiliului Local.

Voi reprezentați interesele tuturor cetățenilor orașului. Scopul vostru este să oferiți servicii publice, în mod rezonabil și drept.

Grupul 2 – Grupul pentru drepturile familiei.

Voi susțineți planul. Credeți că toți cetățenii au nevoie și merită să primească servicii încălzire iar bugetul orașului are capacitatea de a le oferi.

Grupul 3 – Grupul pentru drepturile plătitorilor de impozite.

Voi sunteți împotriva planului. Voi credeți că cetățenii care au venituri mai mari nu ar trebui impozitați pentru a plăti subvențiile oferite celor care nu își permit să plătească pentru ele.

Grupul 4 – Cetățeni pentru o societate sănătoasă.

Voi susțineți planul. Credeți că este necesar ca toți cetățenii să aibă acces la încălzire, pentru a se asigura sănătatea locuitorilor și a se preveni apariția și răspândirea bolilor.

Grupul 5 – Cetățeni cu venituri mari.

Voi sunteți împotriva planului. Voi credeți că oamenii care lucrează suficient de mult și eficient sunt capabili să achite facturile și nu ar trebui să plătească pentru oamenii care nu sunt capabili să-și asigure un venit satisfăcător.

Grupul 6 – Grupul profesioniștilor de la centrala termică.

Voi susțineți mare parte din plan. Sunteți împotriva părții din plan care impune limite asupra tarifelor pe care le percepeți locuitorii pentru încălzire.

Pregătirea pentru ședința publică

Toate grupurile trebuie mai întâi să-și revadă rolurile și povestea *O propunere pentru sistemul de încălzire al orașului*. Toate grupurile trebuie să completeze tabelul „Instrumente intelectuale pentru rezolvarea problemelor de justiție distributivă” din lecția anterioară.

Grupul 1 – Grupul vostru trebuie să aleagă un președinte care să conducă discuțiile. De asemenea, trebuie să folosiți instrumentele intelectuale pentru a pregăti întrebări pe care să le puneți celorlalte grupuri în timpul ședinței.

Grupurile 2-6 – Fiecare grup trebuie să folosească informațiile din tabelul de instrumente intelectuale pentru a pregăti câte un discurs scurt pe care să îl țină în timpul ședinței publice. Fiecare grup trebuie să își aleagă o persoană care să vorbească în fața comisiei. Ceilalți elevi din grup trebuie să pregătească răspunsurile la întrebările pe care le-ar putea pune membrii comisiei.

Participarea la ședința publică

Președintele Comisiei declară ședința deschisă. Președintele invită fiecare grup de cetățeni să își țină prezentarea în fața comisiei. După fiecare prezentare, președintele le dă celorlalți membri ai comisiei șansa de a pune întrebări grupului. După ce ascultă toate grupurile, membrii comisiei vor discuta punctele cheie abordate în prezentărilor. Membrii comisiei vor trebui să explice cetățenilor de ce vor susține sau nu vor susține planul în forma lui actuală. De asemenea, pot sugera schimbări la plan. La sfârșitul ședinței, comisia va vota pentru a aproba sau respinge planul.

Discuții

- ? Ce idei – nevoie, capacitate, sau merit – au fost cele mai importante în evaluarea propunerii pentru sistemul de încălzire?
- ? Ce idei – nevoie, capacitate, sau merit – ar trebui să fie cele mai importante pentru a decide o modalitate dreaptă de a asigura serviciile de încălzire? De ce?

- ? Credeți că sugestiile diferiților membri ai comisiei pentru îmbunătățirea propunerii pentru sistemul de încălzire ar fi drepte? De ce sau de ce nu?
- ? Ce sugestii ați oferi voi pentru a îmbunătăți propunerea? De ce?
- ? În ce mod au fost utile instrumentele intelectuale pentru justiția distributivă în analizarea acestei probleme și în pregătirea pentru ședința publică?

MODULUL 3: Cum putem rezolva problemele legate de justiția corectivă?

Acest modul este despre justiția corectivă. Justiția corectivă se referă la corectitudinea a ceea ce se face în privința unei greșeli sau prejudiciu. În acest modul, vom numi ceea ce se face în privința unei greșeli sau prejudiciu un **răspuns**. Vom discuta corectitudinea răspunsurilor la greșeli sau prejudicii.

Acest modul îți va prezenta câteva instrumente intelectuale care sunt utile când încerci să rezolvi probleme de justiție corectivă. De asemenea, vei practica utilizarea acestor instrumente.

Lecția 5

Care sunt scopurile justiției corective

Această lecție are un scop...

În această lecție vei învăța scopurile și obiectivele justiției corective. De asemenea, vei învăța câteva idei importante care sunt utile în rezolvarea problemelor de justiție corectivă.

La sfârșitul acestei lecții, ar trebui să știi să explici scopurile justiției corective și de ce este ea importantă. De asemenea, ar trebui să știi să explici și să folosești ideile de greșeală, prejudiciu, a corecta, a preveni, a opri.

Cuvinte cheie

a corecta

a preveni

a opri

greșeală

prejudiciu

Idei de reținut...

Ce sunt greșelile și prejudiciile?

Ai învățat că justiția corectivă se referă la corectitudinea unui răspuns la o greșeală sau prejudiciu. Pentru a începe discuțiile cu privire la acest subiect, trebuie să clarificăm sensul cuvintelor „greșeală” și „prejudiciu”. Citește definițiile și exemplele, iar apoi dă exemple de greșeli și prejudicii din propria ta experiență.

O **greșeală** apare atunci când cineva încalcă o regulă sau lege sau se comportă în mod necorespunzător.

greșeală: *o greșeală se produce atunci când cineva încalcă o regulă sau lege, sau se comportă în mod necorespunzător*

- ✓ Elevul care a întârziat la ore a încălcat o regulă a școlii.
- ✓ Persoana care a furat bani a încălcat legea.
- ✓ Elevul care a spus lucruri false și supărătoare despre prietenul său nu a respectat un principiu moral.

Un **prejudiciu** apare atunci când viața, proprietatea, libertatea, sau bunăstarea unei persoane este deteriorată sau distrusă.

prejudiciu: *un prejudiciu se produce atunci când viața, proprietatea, libertatea, sau bunăstarea unei persoane este deteriorată sau distrusă*

- ✓ Silviu l-a lovit pe Ovidiu și i-a rupt un dinte.
- ✓ Iulian a scris pe pereți, producând stricăciuni proprietății școlii.
- ✓ Laurențiu s-a uitat în jurnalul Laurei, violându-i dreptul la intimitate.

Întârzierea la ore este o greșeală sau prejudiciu? Care ar fi un răspuns corect?

Uneori, greșelile și prejudiciile pot apărea în același timp.

- ✓ Riana a încălcat o regulă a școlii pentru că a fugit pe coridor, a alunecat și a căzut.
- ✓ Alex a jefuit magazinul din cartier. În timpul jafului l-a rănit pe vânzător.
- ✓ Alin a împrumutat radioul lui Claudiu fără a-i cere permisiunea acestuia. Din întâmplare, l-a scăpat pe jos, iar acesta s-a stricat.

Ce greșeală și prejudiciu a comis Alex? Care ar fi un răspuns corect?

Rezolvă problema...

Poți identifica greșelile și prejudiciile în fiecare situație?

Fiecare situație descrie greșeli sau prejudicii. Citește situațiile, apoi lucrează cu un partener pentru a răspunde la întrebările din secțiunea „Aplicații practice”.

1. Iulia și Paula au decis să facă niște oale de lut pentru părinții lor. Au lucrat câteva zile. Au pictat oalele foarte frumos și le-au pus la uscat în cuptorul școlii. În drum spre casă, Paula a alunecat și a dat peste Iulia, iar Iulia și-a scăpat oala, care s-a făcut bucăți.

Care ar fi un răspuns corect la greșeala sau prejudiciul din această situație?

2. Radu se îndrepta spre biroul directorului cu un mesaj de la profesoara sa. Daniel l-a oprit pe Radu pe coridor și i-a spus: „Dacă nu îmi dai niște bani, o să te bat.” Radu i-a dat lui Daniel cei zece lei pe care îi strânsese pentru a merge la film.
3. D-na Sabău stătea în stația de autobuz, așteptând autobuzul, când un grup de trei adolescenți au împins-o și i-au furat poșeta. D-na Sabău a căzut și și-a rupt mâna. Trei zile mai târziu poliția i-a arestat pe cei trei tineri. D-na Sabău i-a identificat. Toți trei aveau deja probleme cu legea și pentru alte infracțiuni.

Aplicații practice

- ? În care situație s-a produs o greșeală și un prejudiciu?
- ? În care situație s-a produs doar o greșeală?
- ? În care situație s-a produs doar un prejudiciu?
- ? Dați exemple de situații, din experiența voastră, care să includă următoarele:
 - atât o greșeală cât și un prejudiciu
 - doar o greșeală
 - doar un prejudiciu

Idei de reținut...

De ce avem nevoie de justiție corectivă?

În orice grup sau comunitate, vor exista întotdeauna situații în care cineva comite o greșeală sau cauzează un prejudiciu față de altă persoană, intenționat sau accidental. Când

acest lucru se întâmplă, de obicei vrem să facem ceva pentru a îndrepta situația. Există trei scopuri sau obiective ale justiției corective. Acestea sunt a corecta, a preveni, a opri.

- **A corecta** – În general, principalul scop al justiției corective este de a corecta o greșeală sau prejudiciu în mod drept – a îndrepta lucrurile pentru a fi drept.

a corecta: *a îndrepta lucrurile în mod drept/corect*

- ✓ Să presupunem că un șofer a trecut pe roșu, a avariat o altă mașină și l-a rănit pe șoferul acestuia. Pentru a corecta aceste greșeli și prejudicii, primul șofer ar trebui să plătească:
 - o amendă pentru că a încălcat o regulă de circulație
 - reparațiile la mașina avariata
 - cheltuielile medicale ale persoanei rănite
- **A preveni** – Un alt scop al justiției corective este de a preveni repetarea unei greșeli sau prejudiciu comis de cineva.

a preveni: *a face ca ceva să nu se producă*

- ✓ Dacă cineva ar conduce mașina sub influența alcoolului și i s-ar suspenda carnetul pentru încălcarea legii, acea persoană nu ar mai putea conduce mașina. Acest lucru ar preveni producerea unui accident.
- **A opri** – Scopul final al justiției corective este de a opri sau descuraja oamenii de la comiterea greșelilor sau cauzarea prejudiciilor.

a opri: *a descuraja o acțiune*

- ✓ Oamenii ar putea conduce mai atent dacă știu că ar putea să-și piardă carnetul pentru încălcarea legii. Legea îi împiedică să conducă mașina cu neatenție.

Ce scopuri ar trebui să ia în considerare un judecător când răspunde la o greșeală sau prejudiciu: să corecteze, să prevină, sau să oprească?

Uneori, când s-a produs o greșeală sau un prejudiciu, nu există nici un mod de a le corecta. De exemplu, dacă cineva omoară o altă persoană, nu există nici o modalitate de a învia acea persoană. Într-o asemenea situație, am putea încerca să corectăm greșeala pedepsind persoana vinovată. De asemenea, am putea încerca să prevenim comiterea unei alte crime de către acea persoană. De asemenea, încercăm să oprim alte persoane de la comiterea aceleiași crime.

Rezolvă problema...

Poți sugera un răspuns corect la aceste greșeli și prejudicii?

Analizează fiecare situație. Apoi lucrează cu un partener pentru a răspunde la întrebările din secțiunea „Aplicații practice”.

1. Ionuț a folosit un briceag pentru a-și grava numele pe o masă din biblioteca școlii.
2. Corina a mers la cumpărături cu părinții ei. Când a crezut că nu o vede nimeni, Corina a luat un CD și l-a băgat în buzunar. Directorul magazinului a oprit-o pe Corina când a vrut să plece din magazin.
3. Dora admira avionul de jucărie al lui Cosmin. Ea nu a observat că avionul se afla pe marginea mesei. Când s-a ridicat, avionul a căzut și s-a rupt.
4. Bogdan și Marius au jefuit alimentara din cartier. Când au fugit din magazin, Bogdan l-a lovit pe vânzător. Când poliția i-a prins pe hoți, Bogdan avea 1800 de lei în buzunar.

Aplicații practice

- ? Care ar fi un răspuns corect la greșeala sau prejudiciul din această situație?
- ? Cum ar corecta răspunsul vostru greșeala sau prejudiciul?
- ? Cum ar preveni răspunsul vostru ca persoana respectivă să comită greșeli sau prejudicii similare în viitor?
- ? Cum ar opri sau descuraja răspunsul vostru alți oameni de la a comite greșeli sau a cauza prejudicii similare?

Folosește ceea ce știi...

1. Găsește articole în ziare și reviste care să prezinte chestiuni legate de modalități drepte de a corecta greșeli și prejudicii. Crează un panou al justiției unde să îți expui articolele.

2. Scrie o poveste din experiența ta care să abordeze probleme legate corectitudinea cu care au fost îndreptate anumite greșeli sau prejudicii.
3. Crează câteva marionete. Pune în scenă, folosind marionetele, o piesă care să prezinte o situație în care a fost îndreptată o greșeală sau prejudiciu.

Lecția 6

Ce idei sunt utile în rezolvarea problemelor legate de justiția corectivă?

Această lecție are un scop...

În această lecție vei învăța primele patru instrumente intelectuale utile în dezvoltarea unor răspunsuri drepte și adecvate la greșeli și prejudicii. Aceste instrumente te vor ajuta să analizezi seriozitatea greșelii sau prejudiciului. Te vor ajuta să analizezi persoana care a comis greșeala sau prejudiciul. De asemenea, te vor ajuta să analizezi persoana care suferă consecințele greșelii sau prejudiciului.

La sfârșitul acestei lecții, ar trebui să știi să explici primele patru instrumente intelectuale utile în rezolvarea problemelor de justiție corectivă.

Cuvinte cheie....

judecător

Idei de reținut...

Ce idei putem folosi pentru a dezvolta răspunsuri drepte la greșeli și prejudicii?

Ai învățat că un răspuns drept la o greșeală sau prejudiciu trebuie să facă trei lucruri.

- Trebuie să **corecteze**, sau să îndrepte greșeala sau prejudiciul.
- Trebuie să **prevină** repetarea greșelii sau prejudiciului de către acea persoană.
- Trebuie să **oprească**, sau să descurajeze alte persoane de la comiterea unor greșeli sau cauzarea unor prejudicii similare.

De asemenea, ai învățat că nu este întotdeauna ușor să corectezi o greșeală sau prejudiciu. Dacă nu poți face ca lucrurile să fie la fel ca înainte de comiterea greșelii sau cauzarea prejudiciului, care ar putea fi un răspuns drept și adecvat? Există mai multe lucruri care trebuie luate în considerare.

Rezolvă problema...

Poți identifica idei care să ne ajute să rezolvăm probleme de justiție corectivă?

Ultima oară când am vizitat Bedlam, Custis învățase câteva modalități drepte de a distribui beneficii și obligații. În Capitolul 3 al poveștii *Custis învață despre justiție*, vei analiza modul în care Custis învață să rezolve probleme legate de justiția corectivă. Citește povestea. Apoi lucrează cu un partener pentru a analiza povestea cu atenție și a răspunde la întrebările de la sfârșit.

CUSTIS ÎNVAȚĂ DESPRE JUSTIȚIE

Capitolul 3

După o vreme în funcția de șerif al orașului Bedlam, Custis a vrut să-și schimbe slujba. S-a gândit că i-ar plăcea să fie **judcător**. Custis a decis să candideze la această funcție.

A participat la concursul pentru postul de judecător și a amintit membrilor comisiei cum a învățat să fie un șerif bun și drept. „Voi fi cel mai drept judecător din această zonă”, promise el.

Custis a avut o victorie răsunătoare. Imediat după alegeri, Custis a auzit un vâjâit lângă judecătore. A ieșit în grabă afară și a văzut un balon cu aer cald care se legăna cu putere în aer. Kevin, Lidia și Luther tocmai jefuiseră banca din nou! Grăbiți să scape, hoții au intrat în panică și au pierdut controlul balonului. Oamenii de pe stradă țipau și fugeau la adăpost. Balonul șuiera tot mai tare și se lovi într-o camionetă de la fermă. Camioneta a pornit la vale, încet la început, dar prinzând viteză în drumul său. Poc! Camioneta a trecut printr-un zid și a aterizat în magazinul universal al lui Sally. Ce harababură! Camioneta a răsturnat găleți întregi de fasole și făină. Peste tot erau împrăștiate alimente. Sticla și lemnul care zburau de colo colo tăiau și răneau oamenii care se aflau la cumpărături în magazin.

În timpul procesului, Custis a condus audierile în calitate de judecător. După ce i s-au prezentat dovezile, a spus: „Vă declar pe toți trei vinovați de jaf armat. De asemenea, ați rănit oameni, ați distrus o camionetă și magazinul universal.”

Custis nu știa sigur ce să facă mai departe. Și-a deschis cartea, *Totul despre justiție*. „Aici scrie că trebuie să găsim modalități drepte de a îndrepta lucrurile. Cum o să facem asta?” întrebă Custis.

„Scrie că, mai întâi, trebuie să **identifici greșelile și prejudiciile**. Uau, sunt multe.

- Ați jefuit banca.
- Ați folosit o armă.
- Ați rănit oameni.
- Ați distrus proprietăți.”

Custis citi: „**Decide cât de serioase sunt greșelile sau prejudiciile**”.

„Ei bine,” se gândi el, „jefuirea unei bănci este un lucru serios. Folosirea unei arme pentru a comite o infracțiune este un lucru serios. Camioneta și magazinul sunt distruse. Câțiva oameni sunt răniți.”

Cartea continua: „**Apoi, trebuie să analizezi oamenii care au comis greșelile și au cauzat prejudiciile**.”

„Ei bine, Luther este conducătorul”, se gândi Custis. „A fost închis de trei ori pentru aceeași crimă. Lidiei îi pare rău pentru că a participat la jaf. S-a oferit să facă ordine. Kevin are 15 ani. Nu a fost el conducătorul.”

Apoi citi mai departe: „**Analizează oamenii care au suferit consecințele greșelii sau prejudiciului**.”

„Cum o să plătească răniții onorariul doctorului? Cum o să-și mai câștige Sally existența? Fermierul nu are bani să-și repare camioneta. Baniii băncii au fost înapoiți, dar oamenii nu mai vor să-și țină economiile acolo.”

Apoi Custis mai citi: „**Care sunt câteva răspunsuri drepte pentru a îndrepta lucrurile? Ce pot face ca să previn repetarea greșelii?**” Se scărpină în cap și se gândi...

- I-aș putea pune să plătească daune.
- I-aș putea pune să repare lucrurile ei înșiși.

- I-aș putea trimite la școală să învețe să facă diferența dintre bine și rău.
- I-aș putea trimite la un tratament, să-și vindece mania de a jefui bănci.
- I-aș putea închide în închisoare ca să le dau o lecție.

„Am nevoie de puțin ajutor înainte de a lua o decizie”, spuse Custis. Se întoarse spre o fetiță din primul rând. „Ce zici?”, o întrebă el.

Analizează cu atenție

- ? Ce lucruri a luat în considerare Custis înainte de a decide ce să facă?
- ? După ce te gândești la toate aceste lucruri, cum ai răspunde tu la greșelile și prejudiciile descrise în poveste?
- ? Cum ar corecta răspunsurile tale greșelile și prejudiciile din poveste?
- ? Cum ar preveni răspunsurile tale repetarea în viitor a unor greșeli și prejudicii similare de către cei trei hoți?
- ? Cum ar opri, sau descuraja răspunsurile tale alte persoane de la a face aceleași lucruri?

Idei de reținut...

Care sunt câteva instrumente intelectuale utile în rezolvarea problemelor de justiție corectivă?

Acum ai câteva idei care să te ajute să decizi cum să răspunzi la o greșeală sau prejudiciu în mod drept. Aceste idei te ajută să stabilești modalități corecte de a îndrepta lucrurile. De asemenea, te ajută să previi repetarea unor greșeli sau prejudicii similare în viitor.

Acum vom analiza primii patru pași din cadrul instrumentelor intelectuale pentru justiția corectivă. În lecția următoare, mai sunt prezentați încă trei pași.

Fiecare pas are întrebări și exemple. Când îți sunt clare întrebările, aplică-le la exemple.

Pasul 1. Identifică greșelile și prejudiciile.

Trebuie să știi care sunt greșelile și prejudiciile pe care vrei să le îndrepti. În unele situații pot exista și greșeli și prejudicii. În altele pot exista doar greșeli, sau doar prejudicii.

Care sunt greșelile?

Care sunt prejudiciile?

- ✓ Un copil se repede în stradă și este lovit de o mașină. Șoferul conducea cu atenție, respectând regulile de circulație.
- ✓ Un copil se repede în stradă și este lovit de o mașină. Șoferul conducea cu viteză și nu a putut să oprească la timp pentru a evita accidentul.

Pasul 2. Stabilește cât de serioase sunt greșelile și prejudiciile.

Ai auzit expresia „pedeapsa trebuie să fie pe măsura infracțiunii”. Asta înseamnă că răspunsul nostru trebuie să fie la fel de serios ca și greșeala sau prejudiciul. Pentru a avea un răspuns drept, trebuie să știm cât de serioase sunt greșelile sau prejudiciile.

Câte persoane sau lucruri sunt afectate?

Cât au durat greșelile sau prejudiciile?

Cât de dăunătoare sunt greșelile sau prejudiciile?

Cât de ofensatoare sunt greșelile sau prejudiciile la adresa principiilor noastre de bine și rău?

- ✓ Rănile pe care le-a suferit David în urma accidentului au avut nevoie de spitalizare timp de 9 luni.
- ✓ Un elev a distrus toate calculatoarele din școală.
- ✓ Un copil a luat un măr din pomul vecinului.

Pasul 3. Analizează persoana sau persoanele care au comis greșeala sau au cauzat prejudiciile

Pentru a stabili un răspuns drept, trebuie să știm câteva lucruri importante despre persoana sau persoanele care au comis greșelile sau au cauzat prejudiciile.

Persoana a intenționat să comită greșeala sau să cauzeze prejudiciul, sau acestea s-au produs accidental?

- ✓ Daniel a spart un geam în timp ce juca basket.
- ✓ Sorin a spart un geam la casa Sarei pentru că era supărat pe ea.

Persoana avea capacitatea de a ști că acțiunile sale sunt greșite sau că ar putea cauza prejudicii?

- ✓ Fratele tău are doi ani. Încă nu știe că este greșit să îți ia lucrurile fără a-ți cere permisiunea.

Persoana știa ce se va întâmpla și totuși a decis să acționeze?

- ✓ Sora ta știa că dacă îți va lovi radioul, acesta se va strica, și totuși a făcut-o.
- ✓ Un copilăș s-a jucat cu niște chibrituri și a dat foc la casa părinților săi.

Persoana nu a observat sau nu a băgat în seamă posibilele riscuri?

- ✓ Prietenul tău te-a ajutat să duci niște cărți la școală. Acesta tot vorbea și se prostea și nu a văzut groapa din drum. Când s-a împiedicat, cărțile au căzut în noroi.

Persoana a mai făcut greșeli similare sau a mai cauzat prejudicii similare înainte?

- ✓ Este a treia oară când Andrei i-a amenințat pe ceilalți copii și le-a cerut banii.

Persoanei îi pare rău pentru ceea ce a făcut?

- ✓ Gabriel și-a cerut scuze pentru că și-a stricat bicicleta. S-a oferit să repare ceea ce a stricat.

Dacă persoana nu a acționat singură, care a fost rolul său?

- ✓ Cristi este șeful grupului care a dat spargerea în garajul vecinilor. Bogdan a stat de pază pentru a-i preveni dacă vine cineva.

Pasul 4. Analizează persoana sau persoanele care au suferit consecințele greșelii sau prejudiciului.

Există câteva lucruri importante pe care ar trebui să le știm despre persoana sau persoanele care au suferit consecințele greșelii sau prejudiciului.

Persoana sau persoanele care au suferit consecințele greșelii sau prejudiciului au contribuit în vreun fel la ce s-a întâmplat?

- ✓ Liviu s-a cățărat peste zidul vecinului pentru a-și lua mingea fără a-i cere permisiunea acestuia. Câinele vecinului l-a mușcat de picior.

Care este capacitatea persoanei de a se recupera de pe urma greșelii sau prejudiciului?

- ✓ Liviu trebuie să meargă la urgențe pentru a-și trata mușcătura de câine. Părinții săi nu își permit să plătească pentru îngrijirile medicale.

Rezolvă problema...

Poți descrie greșelile, prejudiciile, și persoanele care le-au produs în această situație?

Citește *O promisiune încălcată*. Apoi lucrează cu un partener pentru a răspunde la întrebările din tabelul „Instrumente intelectuale pentru rezolvarea problemelor de justiție corectivă” de mai jos. După ce ați completat tabelul, răspundeți la întrebările din secțiunea „Aplicații practice”.

O promisiune încălcată

Darius are 12 ani. Îi place basketul și joacă la cea mai bună echipă din regiune. El își dorea atât de mult o pereche de pantofi de basket „Supersonic” încât îi visa tot timpul. I-a rugat pe părinții lui să-i cumpere pantofii. „Toată lumea îi are, numai eu nu”, spuse el.

„Darius, știi că nu ne putem permite acei pantofi, sunt prea scumpi”, spuse mama sa. Părinții lui au discutat problema în seara aceea. Ei credeau că este important ca Darius să învețe valoarea banilor. Așa că au discutat și au făcut un plan.

„Darius, dacă poți să câștigi jumătate din cât costă pantofii, noi vom pune cealaltă jumătate”, îi spuse tatăl său. „Ne vom asuma un risc pentru că vrem să te ajutăm. Am decis să luăm o parte din economiile noastre pentru ca tu să ai pantofii înainte să treacă vara. Dar tu va trebui să ne înapoiezi jumătate din bani.”

„Acum că am lămurit asta”, spuse mama lui, „d-na Ionescu are nevoie de cineva care să o ajute la diferite treburi și să-i plimbe câinele. Ce spui Darius?”

„O să vorbesc cu ea imediat”, a promis Darius. Era foarte entuziasmat. A mers cu părinții lui să-și cumpere pantofii Supersonic. I-a purtat în parc și a petrecut multe ore fericite jucând basket cu prietenii lui.

Au trecut zilele, iar Darius nu a vorbit cu d-na Ionescu. Părinții lui l-au întrebat de ce nu își ține promisiunea. Darius a răspuns: „Am fost prea ocupat. O să o sun pe d-na Ionescu mâine.”

A venit și a doua zi, iar Darius tot nu a sunat-o pe d-na Ionescu și nici nu a găsit altceva de lucru. A devenit clar că Darius nu avea de gând să respecte aranjamentul pe care l-a făcut cu părinții săi.

Ce întrebări ai pune pentru a putea stabili un răspuns drept la greșelile și prejudiciile din această poveste?

Aplicații practice

- ? Cum te-au ajutat primii patru pași ai instrumentelor intelectuale să înțelegi seriozitatea greșelilor și prejudiciilor din poveste?
- ? Cum te-au ajutat să înțelegi mai bine persoana care a comis greșelile sau a cauzat prejudiciile?
- ? Cum te-au ajutat să înțelegi mai bine persoanele care au suferit de pe urma greșelilor sau prejudiciilor?

Instrumente intelectuale pentru rezolvarea problemelor de justiție corectivă	
1. Care sunt greșelile sau prejudiciile? • Care sunt greșelile? • Care sunt prejudiciile?	
2. Cât de serioase sunt greșelile sau prejudiciile? • Câte persoane sau lucruri sunt afectate? • Cât au durat greșelile sau prejudiciile? • Cât de grave sunt greșelile sau prejudiciile? • Cât de ofensatoare sunt greșelile sau prejudiciile la adresa principiilor noastre de bine și rău?	
3. Cine a comis greșelile sau a cauzat prejudiciile? • Persoana a intenționat să comită greșeala sau să cauzeze prejudiciul, sau acestea s-au produs accidental? • Persoana avea capacitatea de a ști că acțiunile sale sunt greșite sau că ar putea cauza prejudicii? • Persoana știa ce se va întâmpla și totuși a decis să acționeze? • Persoana nu a observat sau nu a băgat în seamă posibilele riscuri? • Persoana a mai făcut greșeli similare sau a mai cauzat prejudicii similare	

înainte? • Persoanei îi pare rău pentru ceea ce a făcut? • Dacă persoana nu a acționat singură, care a fost rolul său?	
4. Cine a suferit în urma greșelilor sau prejudiciilor? • Persoana a contribuit în vreun fel la ce s-a întâmplat? • Care este capacitatea persoanei de a se recupera de pe urma greșelii sau prejudiciului?	

Folosește ceea ce știi...

1. Găsește un articol de ziar sau revistă care să descrie o greșeală sau un prejudiciu.
Folosește primii patru pași ai instrumentelor intelectuale pentru a analiza
 - seriozitatea greșelii sau a prejudiciului
 - persoana care a comis greșeala sau a cauzat prejudiciul
 - persoana care a suferit de pe urma greșelii sau prejudiciului
2. Scrie o scurtă poveste care să prezinte modul în care crezi că părinții lui Darius ar trebui să răspundă la greșelile și prejudiciile descrise în povestea *O promisiune încălcată*.
3. Fă un colaj care să prezinte cum te-ai simțit când cineva și-a încălcat o promisiune față de tine, sau cum te-ai simțit când tu ți-ai încălcat o promisiune. Nu uita să incluzi greșelile sau prejudiciile care au rezultat din încălcarea promisiunii.

Lección 7

Ce alte idei sunt utile în rezolvarea problemelor legate de justiția corectivă?

Această lecție are un scop...

Această lecție completează instrumentele intelectuale pentru justiția corectivă. În timpul lecției vei învăța ce întrebări să pui pentru a putea lua o decizie dreaptă și adecvată. De asemenea, vei avea ocazia de a folosi toți pașii instrumentelor intelectuale pentru a putea stabili un răspuns drept la o problemă de justiție corectivă.

La sfârșitul acestei lecții, ar trebui să știi să explici toate instrumentele intelectuale pentru justiția corectivă. Ar trebui să știi să aplici instrumentele. De asemenea, ar trebui să știi să explici felul în care te-au ajutat instrumentele să stabilești un răspuns drept și adecvat.

Cuvinte cheie...

demnitate	a informa	a pedepsi
libertăți	a ierta	a repara
a ignora	practic	seriozitate

Idei de reținut...

Care sunt celelalte instrumente intelectuale pentru justiția corectivă?

Acum știi cum să analizezi greșelile și prejudiciile și persoanele care le-au produs. De asemenea, știi să analizezi persoanele care au suferit în urma greșelii sau prejudiciului. Următorii pași care trebuie făcuți în cadrul instrumentelor intelectuale te ajută să stabilești un răspuns drept și adecvat.

Fiecare pas are întrebări și exemple. Când îți sunt clare întrebările, aplică-le la exemple.

Pasul 5. Gândește-te ce ai putea face pentru a îndrepta lucrurile. Gândește-te ce ai putea face pentru a preveni comiterea unor greșeli sau prejudicii similare în viitor.

Vrem să știm ce am putea face pentru a răspunde în mod drept și adecvat. Unele răspunsuri pot ajuta la îndreptarea lucrurilor. Altele ar putea preveni sau opri oamenii de la comiterea unor greșeli sau cauzarea unor prejudicii în viitor.

Ar trebui să **tresem cu vederea peste** sau să **ignorăm** greșeala sau prejudiciul?

- ✓ Dacă prietenul tău cel mai bun te calcă din greșeală pe picior, ai putea decide să ignori acest lucru.

Ar trebui să **informăm** persoana că a făcut ceva greșit sau a cauzat un prejudiciu?

- ✓ Dacă un copil aruncă nisip în sus, i-ai putea spune că ceea ce a făcut e greșit, deoarece nisipul le-ar putea intra în ochi celorlalți copii.

Ar trebui să **iertăm** persoana pentru ceea ce a făcut?

- ✓ Dacă sora ta mai mică ți-a spart vaza preferată, ai putea să o ierți pentru prejudiciul cauzat dacă îți cere scuze.

a ierta: *a scuti o persoană de pedeapsa pentru comiterea unei greșeli sau cauzarea unui prejudiciu*

Ar trebui să îi cerem persoanei să **repare** sau să **înapoieze** ceva?

- ✓ Dacă prietenul tău împrumută rucsacul tău și îl rupe, îl poate repara.
- ✓ Dacă prietenul tău îți ia banii, acesta ți-i poate da înapoi.

a repara: *a readuce ceva la starea pe care o avea înainte de a fi schimbat într-un fel*

Ar trebui să îi cerem persoanei să **plătească o sumă de bani** pentru greșeala sau prejudiciul produs?

- ✓ Dacă prietenul tău îți rupe mâna, acesta ar putea plăti onorariul doctorului.

Ar trebui să **pedepsim** persoana pentru greșeala sau prejudiciul produs?

- ✓ Dacă fratele tău încalcă o regulă a familiei, părinții tăi ar putea să îi interzică să folosească telefonul timp de o săptămână.

a pedepsi: *a impune sancțiuni speciale asupra unei persoane ca răspuns la o greșeală*

Ar trebui să îi cerem persoanei să se supună unui **tratament** sau să primească o **educație specială** pentru a nu mai face lucruri similare în viitor?

- ✓ O persoană care îi rănește tot timpul pe ceilalți ar putea avea o problemă fizică sau mentală care ar putea fi tratată de medici.
- ✓ O persoană care conduce imprudent ar putea face încă o dată școala de șoferi.

Pasul 6. Alte lucruri importante de luat în considerare.

Odată ce ne-am făcut o idee cu privire la ceea ce ar putea reprezenta un răspuns drept la o anumită greșeală sau prejudiciu, trebuie să ne asigurăm că decizia noastră este cea mai potrivită.

Răspunsul corespunde **seriozității** greșelii sau prejudiciului?

- ✓ Marian a fost condamnat la 10 ani de închisoare pentru că a furat o pâine.

seriozitate: *importanța, gravitatea, sau pericolul asociat consecințelor*

Răspunsul violează vreuna din **libertățile** persoanei?

- ✓ Andrei a fost concediat pentru că și-a exprimat dezaprobarea față de primar cu voce tare.

libertăți: *acele drepturi garantate de Constituție*

Răspunsul respectă **demnitatea** umană?

- ✓ Antrenorul l-a ras în cap pe Tibi pentru că și-a uitat uniforma de două ori.

demnitate: *crediința că ființele umane trebuie tratate cu respect oricine ar fi ele*

Răspunsul este **practic**?

- ✓ Părinții Simonei nu au mers la servici o săptămână și au pierdut salariul pe o săptămână pentru că au vrut să se asigure că Simona nu va încerca să scape de treburile casnice care i-au fost atribuite.

practic: *realist, care poate fi aplicat; util și logic*

Răspunsul îi tratează pe oameni **în mod egal**?

- ✓ Tudor și Dora au fost prinși chiulind de la ore. Tudor a fost suspendat două săptămâni. Dora a fost suspendată doar două zile pentru că este fată.

Răspunsul promovează **justiția distributivă**?

- ✓ Victor și Raul au cazier. Ambii au fost găsiți vinovați în cazuri separate, dar similare, de jaf. Unul a fost condamnat la un an închisoare, iar celălalt a fost condamnat la închisoare pe viață.

Pasul 7. Stabilirea unui răspuns drept și adecvat.

După ce ai trecut prin primii șase pași, ești gata să stabilești un răspuns drept și adecvat la greșelile și prejudiciile dintr-o situație. Apoi, ar trebui să știi să explici motivele pentru care ai luat acea decizie.

După ce ai luat o decizie, ar trebui să știi să explici cum îndeplinește aceasta scopurile justiției corective.

Cum **corectează** decizia greșelile sau prejudiciile?

Cum va **preveni** repetarea în viitor a unor lucruri asemănătoare de către acea persoană?

Cum ar putea **opri**, sau descuraja, alte persoane de la a face sau cauza greșeli sau prejudicii similare?

Acum uită-te la tabelul de mai jos, „Instrumente intelectuale pentru rezolvarea problemelor de justiție corectivă”. Poți observa că acum tabelul conține toți cei 7 pași. Vezi cum funcționează toate aceste idei împreună.

Instrumente intelectuale pentru rezolvarea problemelor de justiție corectivă	
1. Care sunt greșelile sau prejudiciile? • Care sunt greșelile?• Care sunt prejudiciile?	
2. Cât de serioase sunt greșelile sau prejudiciile? • Câte persoane sau lucruri sunt afectate?• Cât au durat greșelile sau prejudiciile?• Cât de grave sunt greșelile sau prejudiciile?• Cât de ofensatoare sunt greșelile sau prejudiciile la adresa principiilor noastre de bine și rău?	
3. Cine a comis greșelile sau a cauzat prejudiciile? • Persoana a intenționat să comită greșeala sau să cauzeze prejudiciul, sau acestea s-au produs accidental?• Persoana avea capacitatea de a ști că acțiunile sale sunt greșite sau că ar putea cauza prejudicii?• Persoana știa ce se va întâmpla și totuși a decis să acționeze?	

• Persoana nu a observat sau nu a băgat în seamă posibilele riscuri? • Persoana a mai făcut greșeli similare sau a mai cauzat prejudicii similare înainte? • Persoanei îi pare rău pentru ceea ce a făcut? • Dacă persoana nu a acționat singură, care a fost rolul său?	
4. Cine a suferit în urma greșelilor sau prejudiciilor? • Persoana a contribuit în vreun fel la ce s-a întâmplat? • Care este capacitatea persoanei de a se recupera de pe urma greșelii sau prejudiciului?	
5. Ce poate fi făcut? Care din următoarele răspunsuri ar putea fi drepte și adecvate în această situație • Să treci cu vederea peste sau să ignori greșelile sau prejudiciile. • Să informezi persoana că a făcut o greșală sau a cauzat un prejudiciu. • Să ierți persoana pentru ceea ce a făcut. • Să-i ceri persoanei să repare sau să înapoieze ceva. • Să-i ceri persoanei să plătească o sumă de bani pentru greșelile sau prejudiciile produse. • Să pedepsești persoana pentru ceea ce a făcut. • Să-i ceri persoanei să se supună unui tratament sau să primească educație.	
6. Ce alte lucruri importante trebuie luate în considerare? • Răspunsul corespunde seriozității greșelilor sau prejudiciilor? • Răspunsul violează vreuna din libertățile persoanei? • Răspunsul respectă demnitatea umană a persoanei? • Răspunsul este practic? • Dacă persoana nu a acționat singură, răspunsul îi tratează pe toți cei implicați în mod egal? • Răspunsul este drept în comparație cu felul în au fost tratate alte persoane care au comis greșeli similare sau au cauzat prejudicii similare? • Răspunsul promovează justiția distributivă?	
7. Care ar putea fi un răspuns drept și adecvat? • Cum ar putea corecta greșelile sau prejudiciile?	

• Cum ar putea preveni repetarea în viitor a unor lucruri asemănătoare? • Cum ar putea opri alte persoane de la a face lucruri asemănătoare în viitor?	

Rezolvă problema...

Poți stabili un răspuns drept la aceste greșeli și prejudicii?

Citește povestea *Noua prietenă a Alexandrei*. Apoi lucrează cu un partener pentru a completa tabelul „Instrumente intelectuale pentru rezolvarea problemelor de justiție corectivă” de mai sus. După ce ați completat tabelul, răspundeți la întrebările din secțiunea „Aplicații practice”.

Noua prietenă a Alexandrei

Alexandra este o elevă nouă în clasa a IV-a la Școala Generală Mihai Viteazu. Ea și familia ei s-au mutat recent în oraș. Alexandra încă nu și-a făcut mulți prieteni. În dorința ei de a cunoaște și alți oameni, Alexandra a fost de acord să-și petreacă o după masă cu Flori, o elevă de clasa a VI-a.

Cele două fete au plecat de la școală fără permisiune. Flori a sugerat să meargă la mătușa ei care locuia câteva străzi mai încolo. Flori a bătut la ușă, dar nu a răspuns nimeni. Flori a convins-o pe Alexandra să intre în casă pe geam. A spus că o pot aștepta pe mătușa ei înăuntru.

O vecină le-a văzut pe fete intrând în casă pe geam și a chemat poliția. Proprietarii erau plecați în vacanță, lăsând cheile la vecină. Nu mult după ce fetele au intrat în casă a ajuns și poliția.

Când poliția a interogat fetele, Flori a spus că nu-i cunoaște pe proprietari. Maria nu a mai avut probleme până atunci și era o elevă bună. Lui Flori nu îi plăcea școala și niciodată nu a fost o elevă bună.

Cu șase luni în urmă, poliția o prinsese pe Flori și pe încă o fată furând din altă casă.

Care ar fi un răspuns drept la greșelile și prejudițiile din această poveste?

Aplicații practice

- ? Cum v-a ajutat Pasul 5 al instrumentelor intelectuale să vă gândiți la diferite modalități de a răspunde la greșelile și prejudiciile descrise în poveste?
- ? Ce considerente importante din Pasul 6 ați aplicat în acest caz? De ce?
- ? Explicați felul în care decizia pe care ați luat-o în acest caz a îndeplinit scopurile justiției corective:
 - de a **corecta** greșeala sau prejudiciul
 - de a **preveni** comiterea unor lucruri similare în viitor de către persoanele implicate
 - de a **opri** sau descuraja oamenii de la a comite greșeli similare sau a cauza prejudicii similare

Folosește ceea ce știi...

1. Gândește-te la o problemă de justiție corectivă din comunitatea ta. Întreabă câțiva oameni ce cred ei că ar trebui făcut în această privință. Spune și colegilor tăi ce ai aflat. Explică felul în care sugestiile au legătură cu instrumentele intelectuale pentru justiția corectivă.
2. Fă patru desene. În primul desen prezintă o greșală sau un prejudiciu, sau ambele. În cel de-al doilea desen prezintă felul în care răspunsul tău ar corecta greșeala sau prejudiciul. În cel de-al treilea desen prezintă felul în care răspunsul ar preveni repetarea unor greșeli sau prejudicii similare de către persoana implicată. În cel de-al patrulea desen prezintă felul în care răspunsul i-ar opri pe alții de la comiterea unor greșeli sau prejudicii similare. Arată desenele și colegilor tăi.

Lecția 8

Cum ai rezolva această problemă de justiție corectivă?

Această lecție are un scop...

Acum știi cum să analizezi greșeli și prejudicii pentru a stabili răspunsuri drepte și adecvate la probleme de justiție corectivă. De asemenea, ai învățat un set de instrumente intelectuale. În această lecție, îți vei folosi aptitudinile pentru a lua o decizie cu privire la o problemă de justiție corectivă din comunitate.

La sfârșitul acestei lecții, ar trebui să știi să explici cum te-au ajutat instrumentele intelectuale să stabilești un răspuns drept și adecvat la problema de justiție corectivă.

Cuvinte cheie...

proces

Participarea la un proces...

Poți evalua, lua, și susține o poziție cu privire la o problemă de justiție corectivă?

În acest exercițiu vei analiza problemele de justiție corectivă descrise în cazul *Bran versus Durău*. Mai întâi citește cazul. Veți lucra în grupuri mici pentru a participa la un proces.

Bran versus Durău

George Bran avea șapte ani, iar fratele lui, Daniel, opt. Dl. Durău era vecinul lor. Amândoi băieți s-au jucat de multe ori în casa, curtea, și garajul dlui Durău. De asemenea, l-au privit de multe ori cum dă foc la frunzele uscate într-un loc gol. De câte ori întrebau dacă pot să ajute, el spunea „Nu, nu vă apropiați de foc.”

Într-o zi, când dl. Durău era plecat din oraș, băieții au dat la o parte o bucată de pânză care acoperea intrarea la garajul acestuia. Au intrat înăuntru să se joace. După o vreme li s-a făcut frig. Au zărit un grătar și s-au hotărât să facă focul pentru a se încălzi. Au mutat grătarul lângă bucata de pânză de la intrarea în garaj și au ieșit afară să strângă frunze pentru foc. George a insistat ca Daniel să meargă acasă să aducă niște chibrituri.

Băieții au aprins focul și au stat cu spatele la el încercând să se încălzească. Apoi au observat că bucata de pânză a luat foc. Au încercat să stingă focul, dar nu au reușit. Focul s-a extins din garaj spre casă și a făcut daune de 84.000 lei.

Ambii băieți aveau inteligență medie. Părinții lor le-au spus amândurora să nu se joace cu chibrituri sau cu foc.

Ce lucruri importante ar trebui să iei în considerare atunci când stabilești un răspuns drept și adecvat la greșelile și prejudiciile din această poveste?

Participanții la proces

Profesoara/profesorul va împărți clasa în trei grupuri: judecători, avocați ai d-lui Durău, și avocați ai lui George și Daniel Bran.

Grupul 1 – Judecători. Judecătorii vor asculta argumentele avocaților ambelor părți. Puteți să puneți întrebări avocaților. Veți lua în considerare toate chestiunile implicate. După ce ascultați toate prezentările, veți stabili un răspuns drept și adecvat la greșelile și prejudiciile din acest caz.

Grupul 2 – Avocații d-lui Durău. Voi sunteți avocații d-lui Durău, așa că voi reprezentați punctul lui de vedere. Voi veți explica ce s-a întâmplat, veți răspunde la întrebările judecătorului și veți sugera un răspuns la greșelile și prejudiciile descrise.

Grupul 3 – Avocații fraților Bran. Voi sunteți avocații lui George și Daniel Bran, așa că voi reprezentați punctul lor de vedere. Și voi veți explica ce s-a întâmplat, veți răspunde la întrebările judecătorului și veți sugera un răspuns la greșelile și prejudiciile descrise.

Ce argumente susțin poziția ta cu privire la care ar fi un răspuns drept la greșelile și prejudiciile din acest caz?

Pregătirea pentru proces

Fiecare grup își va citi cu atenție rolul și cazul, *Bran versus Durău*. Fiecare elev își va completa propriul tabel „Instrumente intelectuale pentru rezolvarea problemelor de justiție

corectivă”. Grupul 1 va folosi informațiile din tabel pentru a pregăti întrebări pentru avocați. Răspunsurile avocaților vă vor ajuta să luați o decizie.

Grupurile 2 și 3 vor folosi informațiile din tabel pentru a pregăti o prezentare pe care să o țină în instanță. Acestea trebuie să prezinte punctul vostru de vedere. Toți membrii grupului trebuie să participe la pregătiri. Fiecare membru al grupului va avea nevoie de o prezentare când încep audierile.

Ce întrebări ar trebui luate în considerare într-o sală de judecată pentru a asigura un răspuns drept la greșeli și prejudicii?

Participarea la proces

Pentru proces, profesoara/profesorul va împărți din nou clasa. De data aceasta, fiecare grup va conține trei elevi. Fiecare grup este o sală de judecată. Fiecare grup are un judecător, un avocat pentru dl. Durău, și un avocat pentru frații Bran. Fiecare elev va participa la audieri. Fiecare grup trebuie să urmeze următoarele proceduri:

- Judecătorul declară ședința deschisă.
- Mai întâi judecătorul invită avocatul d-lui Durău să își țină prezentarea.
Judecătorul îl poate întrerupe oricând pentru a pune întrebări.
 - Dacă judecătorul te întrerupe, răspunde la întrebările sale cât de bine poți.
- În timpul audierilor, avocații vor vorbi doar cu judecătorul și nu vor vorbi între ei. Astfel se vor evita certurile în instanță.
- Apoi judecătorul invită avocatul fraților Bran să își țină prezentarea. Din nou, judecătorul îl poate întrerupe pentru a pune întrebări.
 - Dacă judecătorul te întrerupe, răspunde la întrebările sale cât de bine poți.
- După ce ascultă ambele părți, judecătorul va decide cine este responsabil pentru greșelile și prejudiciile din acest caz.
- Apoi, judecătorul va stabili un răspuns drept și adecvat la greșelile și prejudiciile din acest caz.
- Fiecare judecător va trebui să explice motivele pe care își bazează hotărârea. De asemenea, judecătorii ar trebui să știe să explice felul în care răspunsul lor va corecta, preveni, și opri aceste greșeli și prejudicii.

Discuții

- ? Sunteți de acord cu decizia judecătorilor? De ce sau de ce nu?
- ? Cum altfel ați fi putut răspunde la greșelile și prejudiciile descrise în poveste?
- ? Răspunsurile la această problemă vor îndeplini scopurile justiției corective? De ce sau de ce nu?
- ? În ce mod au fost utile instrumentele intelectuale pentru justiția corectivă în analizarea problemelor și pregătirea pentru proces?

MODULUL 4: Cum putem rezolva problemele legate de justiția procedurală?

Acest modul este despre justiția procedurală. Justiția procedurală se referă la corectitudinea procedurii folosite pentru a aduna informații și a lua decizii. Acest modul îți va prezenta câteva instrumente intelectuale care sunt utile când încerci să rezolvi probleme de justiție procedurală. De asemenea, vei practica utilizarea acestor instrumente.

Lecția 9

De ce avem nevoie de justiție procedurală?

Această lecție are un scop...

În această lecție vei învăța scopurile și obiectivele justiției procedurale. Vei învăța să identifici probleme de justiție procedurală și câteva dintre cele mai importante drepturi implicate în rezolvarea acestor probleme. În sfârșit, vei avea șansa de a sugera câteva soluții la aceste probleme.

La sfârșitul acestei lecții, ar trebui să știi să explici înțelesul justiției procedurale. De asemenea, ar trebui să știi să explici scopurile sale și să te gândești la câteva drepturi importante ale cetățenilor atunci când rezolvi probleme de justiție procedurală.

Cuvinte cheie...

imparțial

intimitate

a depune mărturie

preconceput

procedură

Idei de reținut...

Care sunt modalitățile corecte de aduna informații și lua decizii?

Ai învățat că justiția procedurală se referă la **modalități corecte/drepte de a aduna informații.**

De multe ori, poliția are nevoie de informații cu privire la persoane despre care crede că au încălcat legea. Procedurile pe care le folosesc pentru a obține informații sunt importante.

Justiția procedurală mai înseamnă și modalități corecte/drepte de a lua decizii. **Procedurile** de adunare a informațiilor și luare a deciziilor folosite în tribunale sunt foarte importante.

Următoarele exemple sunt unele dintre cele mai importante astfel de proceduri:

- dreptul de a-ți spune versiunea cu privire la ceea ce s-a întâmplat
- dreptul de a avea un prieten sau avocat care să te ajute să îți spui versiunea
- dreptul de a avea martori care să te susțină
- dreptul de a interoga martorii care **depun mărturie** împotriva ta
- dreptul la un judecător **imparțial**

proceduri: *modalități stabilite de conduită într-o sală de judecată*

a depune mărturie: *a da o declarație oficială sub jurământ*

imparțial: *care nu favorizează nici una din părți sau persoane în detrimentul celeilalte*

Poliția și tribunalele nu sunt singurele grupări care trebuie să adune informații și să ia decizii. Consiliul școlii, consiliul local, președintele României, Parlamentul trebuie de asemenea să adune informații și să ia decizii. Justiția procedurală este importantă și în viața noastră personală, în familia noastră, și în școala noastră. În continuare vom analiza câteva probleme pentru a vedea de ce este atât de importantă.

Rezolvă problema...

Poți identifica probleme de justiție procedurală?

Fiecare situație din acest exercițiu descrie o problemă legată de procedurile folosite pentru a aduna informații și a lua decizii. Citește fiecare situație. Apoi lucrează cu un partener pentru a răspunde la întrebările din secțiunea „Aplicații practice”.

1. Rodica a crezut că cineva din clasă i-a luat radioul. În timpul pauzei toată lumea a ieșit în curte. Rodica s-a întors în clasă și a căutat în fiecare bancă.
2. Dl. Turcu, directorul școlii, știa că în această dimineață în bibliotecă erau câțiva băieți. Aceștia au lăsat în urmă o dezordine totală. A chemat patru elevi în biroul său. Dl. Turcu a interogat fiecare băiat. Trei dintre ei au recunoscut că au fost în bibliotecă și au făcut dezordine. Când dl. Turcu l-a interogat pe Bogdan, acestuia i-a fost teamă să răspundă. Unul din ceilalți băieți a spus că Bogdan nu a fost cu ei. „E adevărat?”, l-a întrebat dl. Turcu pe Bogdan. Bogdan a dat din cap „Da”. Dl. Turcu l-a trimis pe Bogdan înapoi în clasă.

Dl. Turcu a folosit modalități corecte de a aduna informații și a lua o decizie? De ce sau de ce nu?

3. Ion a fost arestat, fiind acuzat de furt. El are dreptul să angajeze un avocat, iar dacă nu își poate permite, va primi gratuit un avocat din oficiu. Termenul de judecare a cazului său este stabilit de judecător în așa fel încât să permită avocatului lui Ion să adune cât mai multe argumente și probe în favoarea lui, dar nici să nu amâne prea mult procesul. La proces, avocatul lui Ion semnaleză faptul că judecătorul este prieten cu persoana păgubită de Ion și cere mutarea procesului în alt oraș. El consideră că doar așa se poate asigura un proces echitabil și se pot evita prejudecățile și preconcepțiile pe care le-ar putea avea judecătorul.

preconcepție: *părere sau un sentiment puternic format fără a ști toate faptele*

Aplicații practice

- ? Ce informații a trebuit să adune sau ce decizii a trebuit să ia persoanele din fiecare situație?
- ? Ce a fost corect sau incorect cu privire la ceea ce au făcut?

Idei de reținut...

Care sunt scopurile justiției procedurale?

Justiția procedurală are trei scopuri sau obiective importante. Acestea sunt:

- a crește șansele de a obține informațiile necesare pentru a lua o decizie dreaptă și înțeleaptă;
- a asigura utilizarea corectă și înțeleaptă a informațiilor în procesul decizional;
- a proteja drepturile importante.

Uneori, primele două scopuri pot pune în pericol cel de-al treilea scop – protejarea drepturilor importante.

Să presupunem că poliția știe că într-o casă din cartierul tău se află bunuri furate, dar nu știe în care casă. Să presupunem că ar avea voie să caute în toate casele oricând dorește.

- Acest lucru ar crește șansele să obțină informațiile necesare?
- Acest lucru ar pune în pericol drepturi importante? Care anume?

Atâta timp cât oamenii obțin informațiile necesare, de ce ar trebui să ne preocupe modul în care le-au obținut? Atâta timp cât oamenii iau o decizie, de ce ar trebui să ne preocupe modul în care au luat-o? Oamenii cu autoritate au multă putere. Ei iau decizii importante care ne afectează viața și proprietatea. Avem nevoie de reguli care să limiteze acea putere și felul în care e folosită. Stabilim aceste reguli pentru a ne proteja drepturile. Printre drepturile pe care vrem să le protejăm se numără:

- dreptul la intimitate
- dreptul la libertate
- dreptul de a fi tratat cu demnitate

intimitate: *condiția de a fi singur sau lăsat în pace*

Rezolvă problema...

Poți descrie problemele de justiție procedurală din poveste?

Ultima oară când am vizitat orașelul Bedlam, Custis învățase câteva modalități drepte de a corecta greșeli și prejudicii. În Capitolul 4 din *Custis învață despre justiție*, vei analiza felul în care Custis învață să rezolve probleme de justiție procedurală. Citește povestea. Apoi lucrează cu un partener pentru a analiza cu atenție povestea și a răspunde la întrebările de la sfârșit.

CUSTIS ÎNVAȚĂ DESPRE JUSTIȚIE

Capitolul 4

Custis se uită la ultimul capitol al cărții sale, *Totul despre justiție*. Sus pe pagină scria „Modalități corecte de a aduna informații și a lua decizii”.

„E un titlu lung”, se gândi el. „Cred că are legătură cu felul în care oamenii se așteaptă ca un șerif să își facă treaba. Îmi amintesc odată, când eram eu șerif...”

Custis își amintea acea zi foarte bine. Îl oprise pe Sylvester pe stradă, în oraș. Sylvester avea un săculeț de bani cu numele băncii pe el. Sylvester a spus că a găsit sacul pe stradă și se îndrepta spre bancă să îl înapoieze. Custis nu l-a crezut.

„Cât de prost crezi că sunt? Am mai auzit asta înainte! Dovezile astea îmi sunt suficiente”, spuse Custis arătând spre sacul cu bani.

„Te bag la închisoare!” Apoi, Custis i-a spus lui Sylvester că nu va primi nici mâncare nici apă până nu va mărturisi că a furat banii.

Silvia a venit în grabă la închisoare. Vroia să știe de ce Custis i-a arestat soțul. Vroia să știe dacă acesta verificase povestea soțului ei.

„De ce? Avea banii la el”, răspunse Custis.

Silvia s-a hotărât să facă ea niște cercetări. Mai întâi s-a dus la directorul băncii.

„D-le Bean, a jefuit cineva banca azi?”, întrebă ea.

„Nu”, răspunse dl. Bean, „dar am pierdut un sac de bani. A căzut din diligență undeva între Siver City și Bedlam. L-am tot căutat.”

Apoi Silvia a găsit un vecin care l-a văzut pe soțul ei venind spre casă. Acesta a spus că l-a văzut pe Sylvester luând ceva de pe jos, după care s-a întors în oraș.

Când Custis l-a adus pe Sylvester în fața unui judecător, Custis a avut parte de o mare surpriză. Judecătorul era foarte supărat.

„Trebuie să știi că nu poți să te bazezi pe dovezi așa de slabe”, spuse judecătorul.

Custis își amintea prea bine cum Silvia i-a dat o lecție.

Custis lăsa cartea din mână și a decis să facă o plimbare. Lângă parc, Custis a întâlnit un bărbat care l-a întrebat dacă merge la întrunirea cetățenilor din acea seară. Custis se miră. „De ce, ce se întâmplă acolo?”, întrebă el.

„Primarul a spus că o să aflăm când ajungem acolo”, a răspuns bărbatul.

Primarul a declarat întrunirea deschisă. „Orașul nostru se află în mijlocul deșertului. Niciodată nu avem suficientă apă. Avem nevoie de un baraj. Două companii s-au oferit să construiască barajul. Trebuie să decidem cărei companii să-i dăm lucrarea. Bani vin din impozitele plătite de voi. D-le Espa, dv. sunteți primul.”

O femeie s-a ridicat. A cerut permisiunea să vorbească în numele d-lui Espa, deoarece acesta nu vorbea engleză.

„Păcat. Fiecare persoană trebuie să-și explice planul”, spuse primarul. Nu a lăsat-o pe femeie să vorbească.

„Haideți, d-le Espa.”

Dl. Espa a vorbit, dar nimeni nu a înțeles nimic. Custis s-a ridicat să protesteze. A spus că nu este drept față de cetățenii orașului sau față de dl. Espa. Primarul l-a ignorat.

„Acum o să-l ascultăm pe dl. Jones”, a anunțat primarul. Dl. Jones era fratele primarului.

După ce dl. Jones și-a prezentat planul, primarul le-a cerut celor prezenți la întrunire să voteze planul pe care vor să-l pună în aplicare.

Apoi Custis a vorbit: „Hei, stați puțin. Este prima dată când auzim de barajul ăsta. Nu am avut timp suficient să vedem care e problema sau să ne pregătim pentru această întrunire.”

„Îmi pare rău, dar nu ești pe ordinea de zi, Custis. Cine este pentru planul d-lui Jones?” întrebă primarul.

Câțiva oameni au ridicat mâna. Majoritatea nu a votat.

„Dl. Jones primește lucrarea!” a exclamat primarul. „Întrunirea a luat sfârșit”

„Asta chiar nu e drept!” a spus Custis unui grup de oameni.

„D-le primar, am o carte pe care cred că ar trebui să o citești”, strigă Custis.

Ce era corect sau incorect în ceea ce privește modul în care Custis a adunat informații în poveste?

Ce era corect sau incorect în ceea ce privește faptul că primarul nu i-a dat voie prietenei d-lui Espa să vorbească?

Analizează cu atenție

- ? Ce era incorect în ceea ce privește modul în care Custis a adunat informații?
- ? Cum ar fi fost corect să adune informații?
- ? Ce era incorect în ceea ce privește modul în care primarul a luat decizia la întrunirea cetățenilor?
- ? Cum ar fi fost corectă să ia decizia?
- ? Enumerați câteva idei pe care le-a învățat Custis pentru a le putea folosi în stabilirea unor modalități corecte de a aduna informații și a lua decizii.

Folosește ceea ce știi...

1. Urmărește un program TV care prezintă activități ale poliției, ale instanțelor de judecată, sau a unor detectivi particulari. Notează felul în care adună informații și iau decizii. Au folosit modalități corecte de a afla lucruri și de a lua decizii? Au protejat drepturi importante? Au pus în pericol drepturi importante? Cum?
2. Scrie propria ta versiune a următorului capitol din *Custis învață despre justiție*. Descrie felul în care Custis îl convinge pe primar să folosească modalități corecte de a afla lucruri și a lua decizii.

Lecția 10

Ce idei sunt utile în rezolvarea problemelor legate de justiția procedurală?

Această lecție are un scop...

În această lecție vei învăța câteva instrumente intelectuale care sunt utile pentru rezolvarea problemelor de justiție procedurală. Aceste instrumente te ajută să analizezi diferite modalități de a aduna informații și a lua decizii. Ele te ajută să decizi dacă procedurile sunt drepte și dacă protejează drepturile importante ale omului.

La sfârșitul acestei lecții, ar trebui să știi să explici instrumentele intelectuale utile în gestionarea problemelor de justiție procedurală.

Cuvinte cheie...

exhaustiv

de încredere

previzibil

tiranie

Idei de reținut...

Ce instrumente intelectuale putem folosi pentru a rezolva probleme de justiție procedurală?

Cum poți să îți dai seama dacă oamenii adună informații și iau decizii în mod drept? Iată câțiva pași pe care poți să-i urmezi pentru a decide acest lucru.

Fiecare pas are întrebări și exemple. Când îți sunt clare întrebările, aplică-le la exemple.

Pasul 1. Identifică informațiile necesare sau deciziile care trebuie luate.

Ce informații dorește persoana? De ce are nevoie de ele? Ce decizie vrea să ia persoana?

- ✓ Directoarea școlii dorea să aibă informații despre diferite echipamente pentru curtea școlii. Ea trebuia să decidă ce fel de echipamente să cumpere pentru școală.

Pasul 2. Analizează modalitățile folosite pentru a aduna informații.

Informațiile sunt **exhaustive**? Au fost adunate toate informațiile necesare pentru luarea unei decizii drepte și înțelepte? Oamenii care urmau să fie afectați de decizie au avut șansa să-și prezinte ideile și părerile?

- ✓ Directoarea vroia să cumpere echipamente pentru curtea școlii. A vorbit cu mai multe firme care produc echipamente de exterior. Vroia să știe detalii legate de cost, siguranță, și cât va dura fiecare echipament. A organizat o întrunire pentru ca elevii, părinții și profesorii să-și exprime părerile cu privire la ceea ce ar trebui cumpărat.

exhaustiv: *care cuprinde totul despre un subiect sau domeniu anume*

Ce era corect cu privire la felul în care directoarea a adunat informațiile și a luat deciziile?

Informațiile sunt **de încredere**? Există modalități de a afla dacă informațiile sunt adevărate?

- ✓ Directoarea a vorbit și cu alte școli care aveau echipamente asemănătoare. Vroia să știe dacă echipamentul funcționa așa cum era descris în cataloage.

de încredere: *pe care te poți baza, pe care poți conta*

Toată lumea implicată a fost **anunțată**? Oamenii au știut dinainte că cineva adună informații sau ia o decizie? Au avut destul timp să-și pregătească prezentările?

- ✓ Cu două săptămâni înainte de întrunire, directoarea a trimis notificări tuturor, anunțând când și unde va avea loc întrunirea. A pus informațiile la dispoziția tuturor, pentru ca aceștia să le poată citi înainte de întrunire.

Prezentarea este eficientă? Li s-a permis celor care aveau nevoie de ajutor pentru a-și exprima ideile și părerile să aibă o persoană care să vorbească în numele lor?

- ✓ Directoarea știa că unii părinți care vor veni la întrunire nu vorbesc bine românește, așa că a adus un traducător.

Procedurile sunt **previzibile**? Oamenii știau ce proceduri urmau să fie folosite și ce proceduri nu se vor folosi?

- ✓ Înainte de întâlnire, directoarea a spus tuturor că vor avea șansa de a vorbi la întrunire. A spus că pot pune și întrebări. Apoi se va vota prin ridicarea mâinii. Directoarea a urmat regulile stabilite la întrunirile anterioare astfel încât toată lumea știa cum să procedeze.

previzibil: *pe care te poți baza în viitor*

Pasul 3. Analizează modalitățile folosite pentru a lua o decizie.

Persoanele implicate sunt **imparțiale**? Persoana care a adunat informațiile sau a luat decizia a avut idei preconcepute?

- ✓ Directoarea a aflat că anumite echipamente erau fabricate în alte țări. Totuși ea credea că orice echipament de calitate ar trebui luat în considerare, indiferent de țara de proveniență.

Este posibilă **observația publică**? Alte persoane care ar putea fi interesate au avut șansa de a vedea cum au fost adunate informațiile sau luate deciziile?

- ✓ Întrunirea organizată de directoare era deschisă pentru orice persoană care dorea să participe. De asemenea, a invitat jurnaliști de la ziarul local pentru a scrie un articol despre întrunire.

De ce ar putea fi important ca oamenii să aibă șansa de a vedea cum sunt adunate informațiile sau cum sunt luate deciziile?

Există modalități de a **descoperi și corecta greșeli** după ce a fost luată decizia?

- ✓ După ce s-a votat, directoarea a numit o comisie care să revizuiască decizia. A cerut comisiei să se asigure că nu vor exista greșeli.

Cum poate justiția procedurală să ajute la descoperirea și corectarea erorilor?

Pasul 4. Ia în considerare și alte drepturi importante.

Procedurile au protejat dreptul la **intimitate/confidențialitate și libertate**?

- ✓ Toți participanții la întrunire au avut dreptul de a-și exprima părerile și punctele de vedere. Un producător de echipamente a cerut ca o anumită informație să nu fie divulgată pentru că era secret profesional.

Persoanele implicate sunt tratate cu **demnitate umană**? Oamenii au fost tratați ca și cum ar fi fost neprețuiți?

- ✓ Directoarea i-a făcut pe toți participanții la întrunire să se simtă ca și cum ideile și opiniile lor aveau o mare valoare.

Pasul 5. Decide dacă procedurile sunt corecte.

Procedurile îndeplinesc scopurile justiției procedurale?

Revizuieste toate exemplele legate de felul în care directoarea a gestionat întrunirea.

- A avut grijă să fie abordate toate problemele importante?
- A avut grijă să fie adunate toate informațiile necesare?
- A asigurat o utilizare dreaptă și înțeleaptă a informațiilor în luarea deciziei?
- A avut grijă să fie protejate drepturile importante?

Dacă e cazul, ce schimbări ai face pentru a o ajuta să îndeplinească scopurile justiției procedurale?

Aplicații practice

- ? Ce a fost corect sau incorect în ceea ce privește modul în care directoarea a adunat informații și a luat decizia?
- ? Ce îmbunătățiri crezi că ar trebui aduse în modul în care directoarea a adunat informațiile sau a luat decizia?

Rezolvă problema...

Poți identifica procedurile folosite pentru a aduna informații și a lua o decizie în această poveste?

Procesul lui John Lilburne este o poveste din istorie. Evenimentele s-au petrecut în Anglia în anii 1600. Ele ne ajută să înțelegem de ce este importantă justiția procedurală. Citește povestea. Completează împreună cu un coleg Instrumentele intelectuale și răspunde la întrebările care urmează textului

Procesul lui John Lilburne

În anii 1600 în Londra, Anglia, regele a creat un tribunal special. Judecătorii curții erau miniștrii regelui. Judecătorii puteau cere oricărei persoane să se prezinte în fața curții. Nu conta dacă erau suspectați de infracțiuni sau nu.

Oamenii chemați în fața curții nu erau informați de ce erau interogați și uneori interogațiile se petreceau în secret. Judecătorii sperau că suspectii vor spune ceva care va arăta implicarea în activități ilegale. Uneori oamenii erau torturați dacă nu scriau ceea ce judecătorii doreau să audă.

John Lilburne a scris o carte ce a nemulțumit pe cei care conduceau guvernul și biserica. În 1637 el a fost chemat în fața curții, fără un motiv precizat. John Lilburne a cerut ca audierea sa să se facă de către un tribunal obișnuit și a mai solicitat și să i se respecte următoarele drepturi:

- să fie informat de acuzațiile care i se aduc
- să aibă un avocat care să-l ajute să răspundă întrebărilor
- să cheme martori care să susțină punctul lui de vedere
- să poată adresa întrebări martorilor care depun mărturie împotriva lui
- să nu fie forțat să ofere informații care sunt în defavoarea lui.

Curtea a refuzat să-i dea aceste drepturi. John a refuzat și el să răspundă la întrebările judecătorilor. Curtea a decis atunci ca John să plătească o amendă. Cu toate acestea, John a refuzat în continuare să răspundă întrebărilor. La ordinul judecătorilor John a fost apoi legat de o căruță și biciuit. Cum el refuza în continuare să răspundă, a fost legat în mijlocul unei piețe. El spunea tuturor să se opună tiraniei. Cum el refuza să tacă, a fost legat la gură și trimis la închisoare pentru zece zile, fără să primească mâncare.

După ce John a părăsit închisoarea, Parlamentul Angliei a decis că el a fost tratat ilegal și a ordonat ca el să fie despăgubit pentru suferință. Parlamentul a votat de asemenea pentru desființarea tribunalului special care l-a condamnat.

tiranie: *putere totală, mai ales când este folosită în mod nedrept și crud*

Instrumente intelectuale pentru rezolvarea problemelor de justiție procedurală	
Pasul 1. Identifică informațiile necesare sau deciziile care trebuie luate. • Ce informații trebuie adunate? • De ce sunt necesare? • Ce decizie se ia?	
Pasul 2. Analizează modalitățile folosite pentru a aduna informații. • Informații exhaustive. Au fost adunate toate informațiile necesare pentru luarea unei decizii? Oamenii care urmează să fie afectați de decizie au șansa să-și prezinte ideile și părerile? • Informații de încredere. Există modalități de a afla dacă informațiile sunt adevărate? • Notificare. Oamenii știu dinainte că cineva adună informații sau ia o decizie? • Prezentare eficientă. Li se permite celor care au nevoie de ajutor pentru a-și exprima ideile și părerile să aibă o persoană care să vorbească în numele lor? • Caracter previzibil. Procedurile sunt cunoscute?	
Pasul 3. Analizează modalitățile folosite pentru a lua o decizie. • Imparțialitate. Persoana care ia decizia are idei preconcepute? • Observație publică. Persoanele interesate au șansa de a vedea cum sunt adunate informațiile sau luate deciziile? • Descoperirea și corectarea greșelilor. Există modalități de a descoperi și corecta greșeli după ce a fost luată decizia?	
Pasul 4. Ia în considerare și alte drepturi importante. • Intimitate și libertate. Procedurile protejează dreptul la intimitate/confidențialitate și libertate? • Demnitate umană. Oamenii sunt tratați cu demnitate?	

Pasul 5. Decide dacă procedurile sunt corecte. Procedurile îndeplinesc scopurile justiției procedurale? • Acestea fac să crească șansele ca informațiile necesare să fie adunate? • Acestea asigură o utilizare dreaptă și înțeleaptă a informațiilor în luarea deciziei? • Acestea protejează drepturi importante? • Dacă e cazul, ce schimbări ai face? De ce?	

Aplicații practice

- ? Dă exemple din viața ta care includ adunarea de informații și luarea de decizii. Ce este corect în aceste exemple?
- ? Ce s-ar putea întâmpla într-o țară dacă guvernării nu folosesc metode corecte de a aduna informații și de a lua decizii?

Folosește ceea ce știi...

1. Ia un interviu unei persoane care știe cum funcționează conducerea la nivel local (de oraș). Această persoană ar putea fi un polițist, un judecător, un membru al consiliului local. Întreabă acea persoană cum adună informații și iau decizii autoritățile locale. Întreab-o cum protejează acestea drepturile importante, cum ar fi drepturile oamenilor la intimitate, la exprimare liberă și la un tratament egal.
2. Desenează un poster care să prezinte cum ai dori tu să fie adunate informațiile și luate deciziile în școala ta. Scrie o scurtă explicație a semnificației posterului tău.

Lecția 11

Cum ai rezolva această problemă de justiție procedurală?

Această lecție are un scop...

Ai învățat cum să analizezi probleme de justiție procedurală. În această lecție îți vei folosi aptitudinile pentru a lua și susține o poziție cu privire la o problemă de justiție procedurală.

La sfârșitul acestei lecții, ar trebui să știi să explici cum ai folosit instrumentele intelectuale pentru a stabili modalități corecte de a aduna informații și a lua decizii.

Cuvinte cheie...

tribunal pentru minori parlamentar
drepturi procedurale

Participarea la o ședință legislativă...

Poți evalua, lua, și susține o poziție cu privire la o chestiune legată de drepturile procedurale?

De multe, tinerii acuzați de încălcarea legii sunt tratați ca adulți. **Tribunalele pentru minori** sunt aproape inexistente, iar multe lucruri legate de judecarea minorilor sunt neclare. Ce proceduri ar trebui folosite? Copiii ar trebui să aibă aceleași drepturi ca și adulții? Unii cred că da, iar alții cred că nu.

tribunal pentru minori: *un tribunal pentru tinerii sub 18 ani*

Chiar și în ziua de azi oamenii au păreri diferite cu privire la acest lucru. Unii cred că, deoarece tinerii primesc deja tratament special în tribunalele pentru minori, **drepturile procedurale** nu trebuie să fie aceleași ca și ale adulților.

drepturi procedurale: *drepturile unei persoane în timpul unui proces, cum ar fi dreptul acuzatului de a avea un avocat*

În acest exercițiu vei participa la o ședință legislativă care va avea loc în clasă. Câțiva parlamentari sunt îngrijorați în ceea ce privește procedurile folosite pentru a aduna informații și a lua decizii. Scopul ședinței este de a decide ce drepturi procedurale ar trebui să aibă tinerii care încalcă legea. Parlamentul va decide mai târziu dacă va transforma recomandările într-o lege națională.

Citește cazul prezentat mai jos pentru a vedea în ce chestiuni de justiție procedurală trebuie să decizi.

obscen: *indecent*

parlamentar: *o persoană aleasă de cetățeni pentru a elabora legi pentru ei la nivel de stat*

Minorii acuzați de diferite delictе ar trebui să aibă aceleași drepturi procedurale ca și adulții? De ce?

Cazul Gerald Gault

Poliția îl urmărea îndeaproape pe Gerald Gault pentru că mai avusese probleme cu legea. Poliția credea că Gerald ar putea cauza din nou probleme.

În 8 iunie, șeriful l-a arestat pe Gerald, în vârstă de 15 ani, și pe prietenul său, Ron. O vecină, doamna Cook, a raportat că a primit telefoane obscene de la doi băieți. Aceasta credea că băieții erau Gerald și Ron. Șeriful i-a dus pe băieți în Centrul de Detenție pentru Minori. Un centru de detenție este un loc unde autoritățile țin tinerii suspectați de încălcarea legii.

Agentul Flagg se ocupa de conducerea centrului. Acesta i-a interogat pe cei doi băieți. Aceștia au dat vina unul pe celălalt pentru apelurile telefonice.

În tot acest timp, părinții lui Gerald erau la servici. Șeriful nu a lăsat nici un bilet prin care să îi anunțe ce s-a întâmplat și unde se afla Gerald. Nici un reprezentant al poliției nu i-a sunat pe dl sau pe doamna Gault.

Când mama lui Gerald s-a întors de la servicii, nu știa unde este Gerald. L-a trimis pe unul din frații săi mai mari acasă la Ron să îl caute pe Gerald. Așa a aflat fratele lui Gerald că acesta se afla în centrul de detenție. Mama și fratele lui Gerald au plecat spre centru imediat. Agentul Flagg i-a spus d-nei Gault de ce se afla Gerald acolo. I-a spus că a doua zi va avea loc o audiere la tribunalul de minori.

A doua zi Gerald și mama sa se aflau la tribunalul de minori. Nu era prezent nici un avocat. D-na Cook nu era nici ea acolo. Nimeni nu a fost pus să jure că va spune adevărul. Nimeni nu a înregistrat ce s-a spus în timpul audierii. Mai târziu, oamenii aveau diferite versiuni cu privire la ce s-a spus în sala de judecată.

Judecătorul i-a pus lui Gerald întrebări legate de apelurile telefonice. Mai târziu, d-na Gault și Agentul Flagg s-au contrazis cu privire la ceea ce a răspuns Gerald. Mama lui a spus că Gerald a recunoscut că a format numărul d-nei Cook. Apoi i-a dat receptorul lui Ron. Agentul Flagg a spus că Gerald a recunoscut și că i-a spus anumite cuvinte d-nei Cook. Agentul Flagg a spus că Gerald este un delincvent juvenil. I-a sugerat judecătorului să îl trimită pe Gerald la Centrul de Detenție pentru Minori. După audiere, Gerald a fost dus înapoi la centrul de detenție. În 12 iunie, Gerald a fost eliberat. Nimeni nu a explicat de ce l-au ținut pe Gerald în centru sau de ce i-au dat drumul.

În acea zi, d-na Gault a primit un bilet de la Agentul Flagg. Era scris pe o hârtie banală. Nu era un document oficial de la tribunal. În bilețel scria: „D-nă Gault, dl. judecător McGhee a stabilit ziua de luni, de 15 iunie, ora 11:00 am, pentru alte audieri cu privire la delincvența lui Gerald.”

La audierea din 15 iunie au fost prezenți Gerald și părinții săi, Ron și tatăl său, și Agentul Flagg. D-na Gault i-a cerut judecătorului să o cheme și pe d-na Cook la tribunal. Ea credea că d-na Cook ar putea identifica băiatul care a vorbit la telefon. Judecătorul a spus că nu e nevoie ca d-na Cook să fie prezentă la audiere. Un consilier de probațiune a făcut un raport în care a trecut acuzația de apeluri telefonice „**obscene**”. Familia Gault nu a primit raportul. Din nou, nimeni nu a fost pus să jure să spună adevărul. Audierea nu a fost înregistrată în nici un fel.

La sfârșitul audierii, judecătorul l-a trimis pe Gerald la școala de corecție până va împlini vârsta de 21 de ani. Familia Gault a făcut apel la **Curtea Supremă a Statelor Unite**.

Participanții la ședința legislativă

Profesoara/profesorul va împărți clasa în grupuri mici. Un grup va juca rolul parlamentarilor. Celelalte grupuri vor fi cetățeni interesați.

Grupul 1 – Parlamentarii. Ați vrea să elaborați o lege care să stabilească niște proceduri drepte și rezonabile pentru rezolvarea cazurilor de infracțiuni comise de tineri.

Grupul 2 – Grupul pentru drepturile tinerilor. Voi credeți că tinerii acuzați de încălcarea legii ar trebui să aibă aceleași drepturi procedurale ca și adulții.

Grupul 3 – Cetățeni pentru legi mai stricte. Voi nu sunteți de acord cu extinderea drepturilor procedurale pentru a include și tinerii acuzați de încălcarea legii. Delincvența juvenilă este o problemă serioasă în comunitatea noastră. Autoritățile ar trebui să poată rezolva problemele repede.

Grupul 4 – Cetățeni pentru o mai bună aplicare a legii. Voi sunteți împotriva extinderii drepturilor pentru tinerii acuzați de încălcarea legii. Mai multe drepturi procedurale pentru tineri ar îngreuna aplicarea legii.

Grupul 5 – Avocați care apără drepturile tinerilor. Voi doriți ca tinerii acuzați de încălcarea legii să aibă dreptul la un avocat. De asemenea, sunteți pentru extinderea și altor drepturi procedurale.

Pregătirea pentru ședința legislativă

Pentru a se pregăti pentru ședința legislativă, fiecare grup trebuie să decidă dacă vrea să protejeze anumite drepturi procedurale ale tinerilor și care sunt acestea.

Mai întâi, fiecare grup trebuie să-și citească rolul. Ați putea să vă uitați și peste Constituția României să vedeți ce drepturi procedurale protejează aceasta. Apoi fiecare grup va completa tabelul „Instrumente intelectuale pentru rezolvarea

problemelor de justiție procedurală”. Tabelul ar trebui să vă ajute să generați ideile pe care vreți să le prezentați la ședința legislativă.

Grupul 1 – Voi veți conduce ședința. Rolul vostru este să faceți următoarele:

- Să prezidați întrunirea
- Să notați sugestiile cetățenilor
- Să puneți întrebări celorlalte grupuri
- Să scrieți legea pe care o veți prezenta în Parlament

Grupurile 2-5 trebuie să pregătească o scurtă prezentare prin care să-și explice ideile celor prezenți la ședința legislativă. Fiecare grup trebuie să fie pregătit să răspundă la întrebările puse de parlamentari.

Participarea la ședința legislativă

Parlamentarii vor declara ședința deschisă. Apoi vor invita fiecare grup de cetățeni interesați pentru a-și prezenta ideile. După ce cetățenii își vor ține prezentările, toți cei prezenți vor discuta ideile prezentate. Parlamentarii vor scrie cele mai bune idei sugerate. La sfârșitul ședinței, clasa va vota ideile pe care dorește să le includă în propunerea de lege. Apoi parlamentarii vor scrie propunerea de lege și o vor prezenta clasei.

Discuții

- ? Sunteți de acord cu propunerea de lege elaborată în timpul ședinței legislative? De ce sau de ce nu? Dacă nu, cum ați schimba-o?
- ? Explicați cum propunerea voastră de lege va îndeplini scopurile justiției procedurale. Care ar putea fi alte modalități de a aborda această problemă?
- ? Cum v-au ajutat instrumentele intelectuale pentru justiția procedurală să generați idei cu care să participați la acest exercițiu?

Glosar

acțiune în justiție/proces: *ceva ce se decide într-o instanță de judecată*

adecvat: *care corespunde unui scop sau unei ocazii; potrivit*

a se asemăna: *a fi la fel*

audiere: *o procedură juridică formală prin care sunt prezentate argumentele a două sau mai multe părți implicate într-un proces*

beneficiu: *un avantaj sau bun primit care îndeplinește o nevoie sau dorință*

capacitate: *abilitatea de a face ceva sau primi ceva*

categorie: *o diviziune sau grup în cadrul unui sistem*

centru de detenție: *o instituție unde tribunalul poate trimite minori care au încălcat legea sau care sunt suspectați că au încălcat legea*

cercetător: *o persoană care analizează ceva cu atenție*

a clasifica: *a împărți în grupuri sau clase*

a corecta: *a îndrepta lucrurile în mod drept/corect*

de încredere: *pe care te poți baza, pe care poți conta*

demnitate: *credința că ființele umane trebuie tratate cu respect oricine ar fi ele*

a depune mărturie: *a da o declarație oficială sub jurământ*

a diferi: *a nu fi la fel*

drepturi procedurale: *drepturile unei persoane în timpul unui proces, cum ar fi dreptul acuzatului de a avea un avocat*

exhaustiv: *care cuprinde totul despre un subiect sau domeniu anume*

greșeală: *o greșeală se produce atunci când cineva încalcă o regulă sau lege, sau se comportă în mod necorespunzător*

a ierta: *a scuti o persoană de pedeapsa pentru comiterea unei greșeli sau cauzarea unui prejudiciu*

a ignora: *a nu băga în seamă*

imparțial: *care nu favorizează nici una din părți sau persoane în detrimentul celeilalte*

instrumente intelectuale: *seturi de întrebări și idei utile în analizarea problemelor și luarea deciziilor*

intimitate: *condiția de a fi singur sau lăsat în pace*

a informa: *a spune despre ceva; a înștiința pentru a da informații care acuză pe cineva de un act nedrept*

a încălca: *a nu respecta (o lege, un drept, o obligație)*

îngrijiri medicale: *tratament oferit în cazul problemelor de sănătate*

în mod egal: *exact la fel*

judecător de pace: *un funcționar la nivel local care are autoritatea să se ocupe de infracțiuni și alte chestiuni minore și să îndeplinească câteva din funcțiile unui judecător*

justiție corectivă: *corectitudinea unui răspuns la o greșeală sau un prejudiciu față de o persoană sau grup este o problemă de justiție corectivă; a pedepsi cu scopul de a reforma sau îmbunătăți; a îndrepta ceva*

justiție distributivă: *corectitudinea cu care sunt alocate anumite lucruri printre membrii unor grupuri. Aceste lucruri distribuite sau împărțite pot fi beneficii, cum ar fi plata pentru munca prestată, dreptul de a vorbi sau vota, sau pot fi obligații, cum ar fi impozite, treburi casnice, sau teme.*

justiție procedurală: *corectitudinea modalităților folosite pentru a aduna informații și a lua decizii*

libertăți: *acele drepturi garantate de Constituție*

locatar: *persoană care locuiește într-un loc*

a-și lua un angajament: *a face; a se obliga să urmeze un anumit curs sau activitate*

merit: *calitate care face pe cineva vrednic de a primi ceva*

a nega: *a declara ca neadevărat; a refuza*

nevoie: *o condiție care trebuie satisfăcută*

obligație: *un dezavantaj sau cost, o cerință sau responsabilitate*

obscen: *indecent*

a opri: *a descuraja o acțiune*

parlamentar: *o persoană aleasă de cetățeni pentru a elabora legi pentru ei la nivel de stat*

a pedepsi: *a impune sancțiuni speciale asupra unei persoane ca răspuns la o greșeală*

practic: *realist, care poate fi aplicat; util și logic*

preconcepțiu: *care și-a format o părere sau un sentiment puternic fără a ști toate faptele*

prejudiciu: *un prejudiciu se produce atunci când viața, proprietatea, libertatea, sau bunăstarea unei persoane este deteriorată sau distrusă*

a preveni: *a face ca ceva să nu se producă*

previzibil: *pe care te poți baza în viitor; care poate fi prevăzut pe baza observației, experienței, sau rațiunii științifice*

proceduri: *modalități de a face ceva sau obține ceva, mai ales o serie de etape, modalități stabilite de conduită într-o sală de judecată*

propunere: *un plan prezentat unor persoane pentru aprobare*

a repara: *a readuce ceva la starea pe care o avea înainte de a fi schimbat într-un fel*

reputație: *păreră publică, favorabilă sau nefavorabilă, despre cineva sau ceva*

seriozitate: *importanța, gravitatea, sau pericolul asociat consecințelor*

serviciu de probațiune: *serviciul de probațiune este responsabil de efectuarea supravegherii în comunitate a modului în care persoanele condamnate își respectă măsurile și obligațiile impuse de către instanța de judecată; este vorba de sancțiunile măsurii educative a libertății supravegheate și a suspendării executării pedepsei sub supraveghere.*

a suspecta: *a crede că cineva este sau ar putea fi vinovat fără a avea dovezi*

ședință publică: *o întrunire convocată de funcționari publici pentru ca oamenii din comunitate să își exprime părerile cu privire la o problemă; sesiune deschisă în cadrul căreia se audiază martori și se iau mărturii cu privire la o problemă relevantă pentru comunitate*

tiranie: *putere totală, mai ales când este folosită în mod nedrept și crud*

tradiție: *practici stabilite de multă vreme considerate legi nescrise care ghidează viața socială*

tratament: *folosirea anumitor lucruri pentru a alina sau vindeca o boală sau altă problemă*

tribunal pentru minori: *un tribunal pentru tinerii sub 18 ani*